

GAB AKADEMİ

Cilt/Vol: 2 Sayı/Num: 3
Aralık/December 2022
ISSN 2792-0194

H.1053-1059 (M.1643-1659) Tarihli 36 Numaralı Ankara Şer'yye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi Introducing and Indexing the Ankara Şer'yye Registry No. 36 dated H.1053-1059 (M.1643-1659)

Süheyla ACAR

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih Bölümü

suheylaacar.07@gmail.com orcid.org/0000-0001-5975-1544

Article Information / Makale Bilgisi

Article Types / Makale Türü: Thesis Summary / Tez Özeti

Received / Geliş Tarihi: 15.11.2022

Accepted / Kabul Tarihi: 24.12.2022

Published / Yayın Tarihi: 31.12.2022

Pub Date Season / Yayın Sezonu: December / Aralık

Volume/ Cilt: 2 Issue/ Sayı: 3 Pages/ Sayfa: 145-209

zet

Osmanlı Devleti'nin yerel tarih çalışmaları konusunda önemli kaynaklarından birisi şer'iyye sicilleridir. Bu kaynaklarda; mahkeme kayıtlarının olduğu yer, dönem, bölgenin toplum yapısı ve siyasi düzeni hakkında bilgiler yer almaktadır. Bu sebeple tarih araştırmaları ve şehir tarihi çalışmalarında sosyal ve kültürel yapının incelenmesinde başvurulan önemli belgelerdir. Çalışmamızda H.1053-1059 (M.1643-1659) tarihli 36 numaralı Ankara şer'iyye Sicilinin tanıtımı yapılmış ve tasnif yntemiyle fihristine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kadi, şer'iyye Sicili, Ankara

Abstract:

The Shari'a Registers, is one of the most important sources of local history studies in the Ottoman Empire period. In these sources; There is information about the place where the court records are, the period, the social structure and political order of the region. For this reason, they are important documents used in historical studies and urban history studies in examining the social and cultural structure. In our study, the Ankara Shari'a Registers (books), number 36 dated H.1053-1059 (M.1643-1659) has been introduced and its index has been included with the classification method.

Keywords: Quadi, Shari'a Registers (books), Ankara

GİRİŞ

Sözlük anlamı okumak, kaydetmek ve karar vermek olan sicil, terimsel olarak hukuki olayların, kadıların verdiği kararların ve yargıyla alakalı yazıların kaydedildiği defterleri belirtmek için kullanılmaktadır. Kadı, mahkeme defterleri ve sicillât defteri gibi farklı adlara sahip olan şer'iyye sicilleri içerisinde, kadının veya naibin verdiği tüm kararlar ile kadıya gönderilen belgelerin birer kopyası bulunmaktadır.¹

İslam hukuk tarihi içerisinde, mahkemelerde yapılan işlemlerin kayıt altına alınmasına ilk kez Emeviler döneminde başlanılmıştır. Mahkemeden sonra ortaya çıkacak bir anlaşmazlıkta olayın adil bir şekilde çözülmesi için tutulmaya başlanılan şer'iyye sicilleri zaman içerisinde bir gelenek haline gelmiştir. Osmanlı hukuk sisteminde de bu geleneğe uyularak şer'iyye sicili kayıtlarını tutulmuştur.² Şer'iyye sicilleri, ayrıca evrak üzerinde yapılacak sahteciliğin önüne geçmek için de tutulmaktadır. Mahkemenin vermiş olduğu kararı içeren orijinal belge hak sahibine verilmektedir ve bu durum belge üzerinde değişiklik yapılması ihtimalini ortaya çıkarmaktadır. Ancak belgenin kopyasının deftere kaydedilmesiyle bu durum engellenmektedir.³

Osmanlı Devleti'nin sosyal, ekonomik ve siyasi hayatının araştırılmasında önemli bir kaynak olan şer'iyye sicillerinin kendisine ait dikkörtgen şeklinde bir formu bulunmaktadır ve sicillerde kullanılan yazı büyük çoğunlukla talik kırmasıdır. Bunun yanında rik'a ve divani hatla yazılmış siciller de bulunmaktadır.⁴ Sayfalarda ortalama olarak 3-4 dava kaydedildiği gibi 7-8 dava kaydedildiği de olmuştur. Her dava arasında yaklaşık 1-2 cm boşluk bırakılmıştır. Varaklar ciltlendikten sonra yeni dava kaydedilmediğinden defterlerin sonunda bir davalık ya da bir sayfa boşluk kalmışsa doldurmak için "beyaz" kelimesi duruma göre bir ya da birkaç defa yazılmıştır.⁵

Şer'iyye sicilleri bir dönem Arapça olarak tutulmuş ancak özellikle XVI. yüzyıldan itibaren Arap coğrafyası dışında kalan tüm bölgelerde tamamı Osmanlı Türkçesi olacak şekilde kaydedilmeye başlanılmıştır. Genelde bir yıllık kayıtları içerecek şekilde oluşturulan şer'iyye sicillerinde kronolojik sıraya fazla özen gösterilmemektir. Ayrıca dağınık belgelerin birleşimiyle oluşturulan ve birkaç yılı içeren defterler de bulunmaktadır.⁶

1 Ahmet Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, C. I. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1988, s. 17-18.

2 M. Akif Aydın, *Osmanlı Hukuku Devlet-i Aliyye'nin Temeli*, TDV Yayınları, İstanbul 2020, s. 290-291

3 Abdülaziz Bayındır, *İslâm Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması, İslâmi İlimler Araştırma Vakfı, İstanbul 1986, s. 1-2.*

4 İsmail Hakkı Uzunçarşılı, "Şer'i Mahkeme Sicilleri", *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 5, S. 29, Ankara 1935, s. 366.

5 Ekrem Tak, "XVI-XVII. Yüzyıl Üsküdar Şer'iyye Sicilleri Diplomatik Bilimi Bakımından Bir İnceleme", *Türk Tarih Kurumu Yayınları*, Ankara, 2019, s.102.

6 Yunus Uğur, "Şer'iyye Sicilleri", *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 39, Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2010, s. 9.

Şer'iyeye sicillerinin belge ve konu çeşitliliğine sahip olması, onları Osmanlı tarihi araştırmaları için çok önemli birer kaynak konumuna getirmiştir. Siciller içerisinde, her çeşit dava tutanağı, vesayet, borçlanma, alım satım işlemleri, miras, vakıf, başta padişah olmak üzere kadıdan yüksek ve düşük makamda bulunanlardan gelen emirler, tezkereler ve mektuplar yer almaktadır. Bu açıdan bakıldığında şer'iyeye sicilleri Osmanlı tarihinin sosyal, ekonomik, idari, askeri ve siyasi yönlerini göstermekte ve Osmanlı halkının yaşam koşullarını yansıtmaktadır.⁷

1. Ankara'nın Siyasi, İdari ve Ekonomik Tarihi

Çeşitli devirlerde Ankyra, Ankras, Angora, Engürü ve Engüriye gibi isimlerle anılan Ankara şehrinin tarihi, arkeolojik kalıntılara göre Frigler döneminde başlamaktadır. Şehir Frigler döneminde önemli bir prenslik konumuna yükselmiş ve Friglerin yıkılmasıyla önce Lidyalıların daha sonra ise Perslerin hakimiyetine girmiştir. Ankara'nın önemli ticaret yollarından Kral Yolu üzerinde bulunması onu dönemin önemli ticaret merkezlerinden birisi haline getirmiştir. Perslilerden sonra şehre Büyük İskender ve Selevkoslar hâkim olmuştur. Ankara M. Ö. 189 yılında Roma hakimiyetine girmiş ve M. S. 395 yılında Roma'nın ikiye ayrılmasıyla da şehirde Bizans dönemi başlamıştır.⁸

Bizans döneminde Ankara, Sasaniler ve İslam orduları tarafından sık sık tahrip edilmiştir. VII. yüzyılda başlayan Bizans ve Müslüman Arapların mücadelesi sonucunda da şehir Bizans ve İslam orduları arasında sık sık el değiştirmiştir. Tüm bu el değiştirmeler sırasında yaşanan büyük yıkımlar sonucunda şehir gittikçe fakirleşmiştir. Bu duruma veba salgını ve kıtlık da eklenince şehir neredeyse tamamen boşalmıştır.⁹

Malazgirt Zaferi'nden iki yıl sonra şehir Selçukluların hakimiyetine girmiş ve 1101 tarihine kadar Selçuklu hakimiyetinde kalmıştır. Bu tarihte şehir Haçlı kuvvetleri tarafından ele geçirilip Bizans'a bırakılsa da Bizans hakimiyeti kalıcı olmamış ve 1127 tarihinden önce Anadolu Selçukluları şehrin yönetimini tekrar ele geçirmişlerdir. Bu tarihten Köseadağ Savaşı'na kadar Selçuklu hakimiyetinde kalan şehir önce İlhanlıların daha sonra ise Eretnoğulları'nın idaresine geçmiştir. Moğol istilası döneminde şehirde gerçekleşen en önemli olay şehre sığınan sanatkârlar ve küçük esnafların ahi teşkilatı etrafında toplanmaları olmuştur. Bu dönemde ahiler hem şehrin yönetimi ellerinde tutmuşlar hem de şehrin sosyoekonomik gelişiminde önemli rol oynamışlardır.¹⁰

1354 yılında Osmanlı hakimiyetine giren şehir 1832 yılındaki altı ay süren Kavalalı Mehmed Ali Paşa dönemi hariç Osmanlı egemenliği altında kalmıştır. Millî

7 Halit Ongan, *Ankara'nın 1 Numaralı Şer'iyeye Sicili*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1958, s. 39.

8 Sargon Erdem, "İslam Öncesi Ankara" *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 3, İstanbul 1991, s. 201-203.

9 Semavi Eyice, "Bizans Döneminde Ankara", *Anadolu Araştırmaları*, S. 14 İstanbul 1996, s. 252-257.

10 Abdülkerim Özyayın, "İslami Dönem Ankara", *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 3, İstanbul 1991, s. 203-204.

mücadele döneminde önemli bir role sahip olan Ankara'da 23 Nisan 1920 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi açılmıştır. Ankara 13 Ekim 1923'te Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti olmuş ve 29 Ekim 1923'te cumhuriyet Ankara'da ilan edilmiştir.¹¹

Ankara, 1393 yılında I. Bayezit tarafından kurulan Anadolu eyaletinin eyalet merkezi olmuşsa da eyalet merkezinin 1451 yılında Kütahya'ya nakledilmesiyle bu özelliğini kaybetmiştir. Bunun yanında Kanuni Sultan Süleyman'ın şehzadeleri Bayezid ve Selim'in Kütahya'da sancağa çıktıkları 1550-1558 ve 1562-1566 yılları arasında yine Anadolu eyaletinin merkezi olma özelliğini üstlenmiştir. Bu tarihler haricince Anadolu eyaletine bağlı bir sancak durumunda kalmıştır.¹²

Osmanlı devrinde Ankara, Anadolu'nun önemli ticaret merkezlerinden birisidir. Özellikle Ankara ve çevresinde üretilen sof Ankara ticaretinin en önemli kalemidir. Ankara'da sof üretiminden sonra en gözde meslek debbağlıktır. Ayrıca şehirde saraç, kalaycı, keçeci, leblebici, helvacı, demirci, nalbant ve dülgercilik gibi çeşitli meslek kolları da kendisine yer bulabilmiştir. Her ne kadar tarıma elverişli bir coğrafyaya sahip olsa da ulaşım güçlükleri ve zaman zaman yaşanan kıtlıklar tarımsal gelişime büyük darberler vurmuştur. Buğday, arpa ve afyon şehirde üretilen önemli tarımsal ürünler arasında yer alır. Hayvancılık faaliyetlerinde tiftik keçisinin payı çok fazla olsa da diğery büyük ve küçük baş hayvanlar da beslenilmektedir.¹³

2. H.1053-1059 (M.1643-1659) Tarihli 36 Numaralı Ankara Şer'iyye Sicilinin Genel Durumu

Çalışmamızın kaynağı olan 36 numaralı, H.1053-1059 (M.11643-1649) tarihli Ankara Şer'iyye sicili, Sultan İbrahim dönemi ve IV. Mehmed'in tahta çıktığı ilk yıllara denk gelmektedir. Defter; 356 belge, 126 sayfa, 67 varaktan oluşmaktadır. 16, 45, 61, 69, 76, 89, 143, 144, 145, 146, 172 226 ve 232 numaralı belgeler Arapçadır. 97, 111, 350 numaralı belgelerin ise sonları eksiktir. Defterin orijinalinde olan numaralandırma hataları, çalışma içerisinde ayrıca belirtilmiştir. Belgelerin dijital ortama aktarılmasından kaynaklanan kararmalar, silik yazılar, kâtibin okunaksız yazması sebebiyle okunamayan kısımlar, tespit edilemeyen bölümler, çalışmada (...) şeklinde gösterilmiştir¹⁴ ve defterin orijinalinde yazılmamış olan yerler "yazılmamış" şeklinde belirtilmiştir¹⁵.

11 Rifat Özdemir, "Osmanlılar Devri Ankara" *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 3, İstanbul 1991, s. 204-205.

12 Mustafa Çetin Varlık, "Anadolu Eyaleti" *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 3, İstanbul 1991, s. 143-144.

13 Abdülkerim Erdoğan, Gökçe Günel, Ali Kılıç, "Osmanlı'da Ankara" *Ankara Büyükşehir Belediyesi Yayınları*, Ankara 2008, s. 101-105

14 Belge No: 190, 319, 329.

15 Belge No: 12, 15, 17, 19, 22, 24, 27, 39, 42, 51, 53, 54, 56, 60, 65, 70, 74, 75.

H.1053-1059 (M.1643-1659) Tarihli 36 Numaralı Ankara Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Belgelerin Özetleri

Sayfa No: 1 Belge No: 1

Ankara'ya bağlı Bey köyünde yaşanan Mustafa bin Hacı Hamza ve diğerleri, Zeyneb'in, babası Mahmud bin Mehmed tarafından boğazlanarak yaralandığını bildirmiştir. Bu durum üzerine mahkeme olayın araştırılması için Mevlâna Mustafa Efendi'yi görevlendirmiştir. Mustafa Efendi'nin şahitleri dinleyerek olayı teyit ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 1 Belge No: 2

Mumcu Mehmed Beşe ve Huri Hanım arasındaki alacak davasının, Huri Hanımın firar etmesi üzerine düştüğüne dair hüccet.

Sayfa No: 1 Belge No: 3

Ankara Mürşi Mahallesinde mescid mütevellisi İbrahim bin Yahya'nın, Mehmed Çelebi'nin babası el-Hac Mustafa'dan aldığı 3 esedî guruş borcunu ödediğine dair hüccet.

Sayfa No: 1 Belge No: 4

Ankara (Hacı) Musa Mahallesinde bulunan mescide, İbrahim bin Necib'in, müteveli olarak tayin edildiğine dair hüccet.

Sayfa No: 2 Belge No: 5

Ankara Paşalı Mahallesinde yaşayan Ali Çelebi'nin, Yusuf üzerinde hakkının kalmadığını belirttiği ve Yusuf'un da bu durumu tasdik ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 2 Belge No: 6

Ankara Paşalı Mahallesinde yaşayan Ali Çelebi'nin, Mülayim üzerinde hakkının kalmadığına dair hüccet.

Sayfa No: 2 Belge No: 7

Şaban Çelebi ibni Muharrem'in, Celal Beşe ibni Hamza'nın elinde bulunan Mülayim binti Abdullah isimli cariye'nin kendisine annesinden miras kaldığını şahitlerle beraber ispat ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 2 Belge No: 8

Divan-ı hümayun küttâbî şakirtlerinden Ali Ağa'nın, Bey köyündeki sakinlerinin vergilerini vermediklerini bildirilmesi ve bunun üzerine durumun teftiş edilerek zeamete mutasarrıf olanların kaydolunduğuna dair hüccet.

Sayfa No: 3 Belge No: 9

Gelirleri evlad-ı vâkıfa ait olan vakıf evinden arsa kiralanması durumunda, gelirin, akrabalık dereceleri eşit olan bireyler arasında eşit şekilde pay edilmesi gerektiğine dair fetva.

Sayfa No: 3 Belge No: 10

Halil Çavuş bin Hasan'a ait kasap dükkânının mescid-i şerifin vakıf arsası üzerinde olmasından dolayı Halil Çavuş'un vakfa kira ödemesi gerektiğine dair hüccet.

Sayfa No: 3 Belge No: 11

Ankara Hallac Mahmud Mahallesinde yaşayan el-Hac Ali, evinde Mehmed bin Hüseyin ile kendi karısını görüp Mehmed bin Hüseyin'i hançerle yaralamış, Mehmed bin Hüseyin de nefsi müdafaa ile el-Hac Ali'yi sağ böğründen yaralamıştır. Ayrıca kavgayı ayırmaya gelen Hasan bin Mehmed de yaralanmıştır. Bu durum üzerine mahalle sakinlerinin mahkemeye gelerek durumu bildirdiklerine dair hüccet.

Sayfa No: 4 Belge No: 12

Ankara'da yaşarken vefat eden el-Hac Dursun'un mirası oğlu Satılmış ve kızı Döndü'ye kalmıştır. Döndü'nün mirastan payını aldığı için bu konu üzerinde hak talebinde bulunmasının menedildiğine dair ilam.

Sayfa No: 4 Belge No: 13

Ankara Öksüzce Mahallesinde yaşayan Mehmed bin el-Hac Ahmed'in, evini Ahmed bin Abdulhalil'e 83 esedî guruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 4 Belge No: 14

Hacı Musa Mahallesinde yaşayan Mehmed Bey bin el-Hac Hızır'ın, üzüm bağını Mehmed Halife'ye 700 akçeye satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 4 Belge No: 15

Hacı Musa Mahallesinde yaşayan el-Hac Hızır ve Kıymet binti Ebumusa'nın, miras olarak kendilerine kalan evi Ayşe Hatun'a 120 esedi guruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 5 Belge No: 16

Mehmed Efendi'nin Ankara kadısı olarak tayin edildiğine dair berat.

Sayfa No: 5 Belge No: 17

Ebuzziya bin Pirlî'nin çocuksuz olarak vefat etmesi üzerine tasarrufunda bulunan tarla boş kalmıştır. Ankara Kalesi müstahfızlarından es-Seyyid Ömer Ağa'nın tarlayı aldığına dair hüccet.

Sayfa No: 5 Belge No: 18

Gönürce Mahallesinde yaşayan İmihani binti Fazıl'ın, eşi Karabaş el-Hac Hasan'dan alacağı mehir ve nafakasından feragat ettiğine ve eşinin kendisine on altı güruş borcu olduğunu bildirmesine dair hüccet.

Sayfa No: 5 Belge No: 19

Ankara'da marangozluk yapan Ahmed ile el-Hac Halil ortak şirket kurmuşlar ve iş bittikten sonra şirketi feshetmişlerdir. Her iki taraf da anaparası ile kâr paylarını almalarına rağmen Ahmet, kendi kâr payının verilmediğini iddia ederek mahkemeye gelmiştir. el-Hac Halil de Ahmet'in aynı iddiayla mahkemeye bir yıl önce de başvurduğunu ve alacağı olduğunu kanıtlayamadığı için davadan menedildiğini söylemiştir. Bu durum üzerine taraflar arasında bir alacak verecek olmadığına karar verilmesi ve Ahmet'in bir kez daha davadan menedilmesine dair ilam.

Sayfa No: 6 Belge No: 20

Ankara Arz-ı Rum Mahallesinde yaşayan Aydoğmuş bin Sündük'ün, evini Selim'e 170 esedî güruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 6 Belge No: 21

el-Hac Doğan Mahallesinden Ahmed bin Himmet'in kiraya verdiği mülkünü geri istemesine rağmen alamamasına dair hüccet.

Sayfa No: 6 Belge No: 22

Yenice Mahallesinde yaşarken vefat eden Sinefos'un mirası, oğulları Haçaserkiz ve Osib'e kalmıştır. Hacı Serkiz ve Osib'in, mirastan paylarını aldıklarına dair hüccet.

Sayfa No: 7 Belge No: 23

Teke Ahmed Mahallesinde yaşarken vefat eden Esmâ binti el-Hac İbrahim'in mirasının, kızı Ayşe binti Halil ile amcaoğlu Receb bin Davud'a kaldığına dair hüccet.

Sayfa No: 7 Belge No: 24

Leblebici Mahallesinde yaşayan Asiye binti Kasım'ın, evini Canan Hâtun'a 37 esedî güruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 7 Belge No: 25

Mihriyar Mahallesinde yaşayan Balı veledi Gazel'in, bağınu 130 esedî güruşa Sefer Beşe'ye satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 7 Belge No: 26

el-Hac Musa Mahallesinde yaşayan Cihanşah bin Cafer'in, evini kızı Fatıma'ya hibe ettiğine dair hüccet..

Sayfa No: 7 Belge No: 27

Yeşilahi Mahallesinde yaşarken vefat eden el-Hac Hasan'ın bağı, kızı Ayişe tarafından, bağı tasarruf eden diğer Ayişe'den talep edilmiştir. Diğer Ayişe'nin bağı, Ayişe'nin vasisi olan amcasından satın aldığını söylemesi üzerine arabulucu tayin edilmiş ve Ayişe'ye (davacı olan) diğer Ayişe (davalı olan) tarafından 1 bağ ve 10 esedî gurusu ödenmesine karar verildiğine dair ilam.

Sayfa No: 8 Belge No: 28

Sakız Adası'nda yaşayan Mariya binti Dimo'nun oğlu olan Yusuf bin Abdullah, el-Hac İsa bin Zekerriya tarafından başkasına satılmak istenmiştir. Bunun üzerine Yusuf bin Abdullah müftüden fetva alarak satışın sahih olmayacağını ispatlamıştır. Mahkemenin satışın olmayacağına karar vermesine dair ilam.

Sayfa No: 8 Belge No: 29

Ahi Mahallesinde yaşayan Halil bin Ali, Ayişe binti Ahmed'de bulunan rehin mallarını geri istemiştir. Ayişe ise Halil bin Ali'nin borcunu Benli Mehmed'in ödediğini ve bu yüzden Halil bin Ali'nin verdiği rehin malları Benli Mehmed'e teslim ettiğini şahitlerle beraber ispat etmiştir. Bu durum üzerine mahkemenin Halil bin Ali'nin tekrar hak talebinde bulunması menetmesine dair ilam.

Sayfa No: 9 Belge No: 30

Hallac Mahmud Mahallesinde yaşayan el-Hac Yusuf bin Abdullah'ın, evini Ovanes'e 30 riyal gurusu satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 9 Belge No: 31

Muhzirbaşı Şeyhzade Muslu Bey'in, el-Hac Arab Mahallesinde yaşayan Hacı Ali bin Ali'ye 20 vukiyye kahve hibe ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 10 Belge No: 32

Gönürce Mahallesinde yaşayan Alidede bin Hüseyin'in, evini kızı ve torununa hibe ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 10 Belge No: 33

el-Hac Seydi Mahallesinde yaşayan Hüseyin Çelebi ibni Şaban, Berber Mahmud Çelebi ibni Hami ve Amindekar veledi Panos'un bağının içinden yol yaparak gelip gittiklerini mahkemeye bildirmiştir. Mahkemenin **o kişilerin bundan sonra bağın için gidip gelmelerinin yasakladığına** dair ilam.

Sayfa No: 10 Belge No: 34

Musa Beşe ibni Abdi, Hızır Mirza'ya borç olarak verdiği 39 riyal gurusu mahkeme huzurunda talep etmiştir. Hızır Mirza'nın borcunu Musa Beşe'nin vekili olan Ali Beşe'ye ödediğini şahitlerle ispat etmesine dair hüccet.

Sayfa No: 10 Belge No: 35

Gönürce Mahallesinde yaşayan Alidede bin Hüseyin'in, evini torunu Ayişe Bacı'ya hibe ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 11 Belge No: 36

Öksüzce Mahallesinde yaşayan Ahmed bin Ebulkasım'ın, evini Hüseyin'e 64 esedî guruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 11 Belge No: 37

Arz-ı Rum Mahallesinde yaşayan Ahmed Beşe ibni Hüseyin'in, evini, bahçesini ve üç yüz esedî gurusunu oğulları Hüseyin Çelebi ve İsmail'e hibe ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 12 Belge No: 38

Hatuni Mahallesinde yaşayan Ayişe binti Mehmed'in, evini kızı Abide'ye hibe ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 12 Belge No: 39

Börekçiler Mahallesinde yaşarken vefat eden Gülistan binti Abdullah'ın mirasının, eşi Abdülkerim bin Abdi ile oğlu Mevlana Hacı İsmail'e kaldığına dair hüccet.

Sayfa No: 12 Belge No: 40

el-Hac Mansur Mahallesinde yaşayan Ayni binti Halil'in, evini Kalender'e 3500 akçe satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 12 Belge No: 41

Mukaddem Mahallesinde yaşayan Şaban bin Yusuf'un, evini el-Hac Enbiya'ya 300 esedî guruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 13 Belge No: 42

İstanbul'da yaşayan Fatıma binti Abdullah, Mehmed Beşe aracılığıyla kızı Fatıma'ya 1000 akçe göndermiş ancak Mehmed Beşe bu parayı Fatıma'ya vermemiştir. Fatıma'nın Mehmed Beşe'yi dava etmesi üzerine, Mehmed Beşe miktarın 5 esedî gurusu olduğunu söylemiştir. Fatma'nın vekilinin şahitlerle beraber miktarın 1000 esedî gurusu olduğunu ispat etmesine dair hüccet.

Sayfa No: 13 Belge No: 43

Kiyalık Mahallesinde yaşayan Agob veledi Sano'nun, dükkanını Ayur'a 80 esedî guruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 13 Belge No: 44

Ankara'da Sultan Alaaddin'in yapmış olduğu caminin imam, mü'ezzin ve çerâğ masrafını karşılamak üzere mevcut olan vakfın eski mütevellisi Mustafa Halife bin Himmet'in, görevini Ahmet bin Mehmed'e devrettiği ve vakıf ile bir alakasının kalmadığına dair hüccet.

Sayfa No: 14 Belge No: 45

Ankara Öksüzce Mahallesinde yaşayan Ahmed Efendi bin Mehmed'in Dilaver bin Abdullah isimli kölesini azat ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 14 Belge No: 46

el-Hac Doğan Mahallesinde yaşayan İbrahim Bey bin Abdullah'ın, evini Mehmed Ağa'ya 10.000 akçeye satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 14 Belge No: 47

Teke Ahmed Mahallesinde yaşarken vefat eden vefat eden Pir Ahmed Bey bin Mehmed'in mirası, eşi Fatma binti Şükrullah, oğulları Osman ve Ömer ile kızı Amine'ye kalmıştır. Daha sonra Fatma'nın ölümü üzerine onun hissesinin de çocuklarına kaldığına dair hüccet.

Sayfa No: 15 Belge No: 48

Baklacı Mahallesinde yaşarken vefat eden Mustafa Çelebi bin Abdurrahman Çavuş'un mirası annesi Payidar binti Abdullah, erkek kardeşleri İbrahim ve Ahmet ile kız kardeşi Ayni'ye kalmıştır. Payidar binti Abdullah'ın kendisine düşen hissedeni birini es-Şeyh Mehmed Efendi'ye 40 esedî guruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 15 Belge No: 49

Hallac esnafından Agob veledi Bağcı, Balı veledi Andriya'yı kendisine yumruk atıp dişini kırdığı gerekçesiyle dava etmiş ve Agop, iddiasını şahitlerle kanıtlamıştır. Bu durum üzerine Balı'ya yarım guruş para cezası verildiğine dair ilam.

Sayfa No: 16 Belge No: 50

el-Hac Mustafa bin Derviş, el-Hac Mehmed'den 600 esedî guruş değerinde sof satın almış ve bu meblağın 390 guruşunu peşin olarak kalan 210 guruşunu da her üç ayda bir 25 esedî guruş taksitle ödeyecek şekilde anlaşmışlardır. Daha sonra el-Hac Mehmed, 290 guruşu Mustafa bin Derviş'den murâbaha olarak aldım hâlâ bana ödemesi gereken 600 guruş var iddiasıyla mahkemeye başvurmuştur. Bu durum üzerine el-Hac Mustafa bin Derviş mahkemeye Şeyhülislamın fetvasını sunarak karşı tarafın böyle bir talepte bulunamayacağını söylemiştir. el-Hac Mustafa'nın kalan 210 guruşu ödemesi, el-Hac Mehmed'in de 210 guruştan fazlasını talep etmemesine dair ilam.

Sayfa No: 16 Belge No: 51

Helvalı Mahallesinde imam olan Mehmed Halife bin Hızır'ın kazadaki dükkân kirası için el-Hac Sündi mescidi imamı olan Mahmud Fakih bin Nebi'ye dava açmıştır. Mahmut Fakih de adı geçen dükkânın el-Hac Sündi Mescidine ait olduğunu söylemiş ve bu iddiasını Muhaşşi Sinan Efendi bin Hüseyin'in yazdığı tahrir defteriyle ispatlamıştır. Bu durum üzerine mahkemenin **dükkân** gelirinin el-Hac Sündi vakfına ait olduğuna karar vermesi ve Mehmed Halife'yi hak talebinden menetmesine dair ilam.

Sayfa No: 17 Belge No: 52

Ankara Ağzıkara köyünde, 26 Ramazan tarihinde İsa ile annesi Kamer Hatun buldukları ev içinde yanarak vefat etmişlerdir. Vefat eden kadının oğlunun, kızının ve eşinin mahkemeye gelerek bu ölümden dolayı kimseyi suçlamadıklarına dair hüccet.

Sayfa No: 17 Belge No: 53

Ankara Hacı Musa Mahallesinde yaşayan Mehmed bin el-Hac Mahmud, babasından kalan arsaya el koyan Mehmed Halife'yi dava etmiştir. Mehmed Halife'nin, Mehmed bin el-Hac Mahmud'a 15 esedî guruş ve 1 guruş değerinde çizme vermesiyle anlaşmazlığın ortadan kalktığına dair hüccet.

Sayfa No: 17 Belge No: 54

Ankara Leblebici Mahallesinde yaşarken vefat eden Ayişe binti Abdurrahman'ın mirasının, çocuklarına ve eşine kalması ve mirasın pay edilmesine dair hüccet.

Sayfa No: 18 Belge No: 55

Ankara Ağzıkara köyünde yaşayan Mustafa bin Hasan'ın, kardeşi İsa'nın, elinde bulunan bir miktar barut ile buldukları evi yanlışlıkla yaktığını ve bu yangında aneleri Kame Hatun ile İsa'nın öldüğünü bildirmesine dair hüccet.

Sayfa No: 18 Belge No: 56

Ankara'da yaşayan demirci, pazarcı, haffaf, debbağ ve mesaf esnaflarının vekillerinin ve kethüdalarının, Ankara mütesellimi Ali Paşa'nın vekili olan kardeşi Şaban Ağa'yı kendilerinden mal aldığı ve ücretini ödemediği gerekçesiyle dava etmelerine dair ilam.

Sayfa No: 18 Belge No: 57

Hacı Doğan Mahallesi Tahtakale yakınında bulunan ve merhum Hacı İbadullah'ın inşa ettiği mescidin imamı olan Mehmed Halife bin Süleyman'ın, yaşlandığı için görevini oğlu Mahmud Halife'ye devretmesine dair hüccet.

Sayfa No: 19 Belge No: 58

Ankara el-Hac Ashab Mahallesinde yaşayan AyiŒe binti Ali'nin, evini Bende bin Mustafa'nın oğlu Mehmed'e 72,5 riyal guruŒa satmasına dair hücchet.

Sayfa No: 19 Belge No: 59

Ankara Hacı Bayram-ı Veli Mahallesinde yaşayan Abdurrahim Ağa bin İbrahim Efendi'nin, ev yeri ve bir kıta çayırını 20 esedî guruŒa, 16 kıta tarlanın da kullanım hakkını 14 esedî guruŒa Yusuf Bey'e satmasına dair hücchet.

Sayfa No: 19 Belge No: 60

Ankara Huluz köyünde yaşarken vefat eden Süleyman'ın mirasının çocuklarına ve eŒine kaldığına dair hücchet.

Sayfa No: 20 Belge No: 61

Ankara ÇeŒme mahallesinde yaşarken vefat eden el-Hac Ahmed'in çocukları Aynı ve Fatıma'nın vasisinin, çocukların geçimi için nafaka talep etmesine ve nafaka bağlanmasına dair ilam.

Sayfa No: 20 Belge No: 62

Ankara yaşayan Serkiz veledi MelikŒe'nin, Kışla adlı mevzide bulunan bağını dört bin fiddî akçeye Mahmud'a satmasına dair hücchet.

Sayfa No: 20 Belge No: 63

Ankara ÇeŒme Mahallesinde yaşayan Mehmed bin Feradik'in, dükkânını vakıf mütevellisi aracılığıyla Halil Çavuş'a 600 akçeye satmasına dair hücchet.

Sayfa No: 20 Belge No: 64

Ankara Gökçe Mahallesinde yaşayan Şerif Mehmed'in, kardeŒi Seyyid Mustafa ibni Abdülkadir'in SubaŒı Mahmud Bey'in kolgezeni Oruc tarafından yaralandığını bildirmesine dair hücchet.

Sayfa No: 21 Belge No: 65

Ankara'da Ak Şerefeddin tarafından inşa edilip vakfedilen Uzunuluk değirmenin tamir edilmesine vakıf mütevellisi tarafından karar verilmiŒ ve mütevellî, mahkemeden masrafın belirlenmesi için keŒfe çıkılmasını istemiŒtir. KeŒfe giden Ankara mi-marbaŒı Hasan bin Haydar'ın, değirmenin toplam yedi bin akçe ile tamir edileceğini söylemesine dair hücchet.

Sayfa No: 21 Belge No: 66

İmaret Mahallesinde sakin iken vefat eden İbrahim'in küçük oğluna Ayni binti Yusuf adlı hatunun vasi tayin edilmesine dair hüccet.

Sayfa No: 21 Belge No: 67

Eymirhan köyü halkı, Eymir Çelebi Ocağı denilen mezrayı eskiden beri Susuz köyü halkıyla beraber ettiklerini ve ödemeleri gereken vergiyi de beraber ödediklerini ancak Susuz köy halkının bu yıl ödemeleri gereken miktarı vermediklerini belirterek Susuz köyü halkını dava etmişlerdir. Karşılık olarak Susuz köyü ahalisi ise mezrayı eskiden beri beraber ettiklerini ancak kendilerinin vergi vermediklerini söylemişlerdir. Kadı iki taraftan da delil istemiş, Eymirhan köyündekiler delil bulamazken Susuz köyündekiler yemin etmiştir. Bu durum üzerine mahkemenin Eymirhan köyü sakinlerini, Susuz köyünde yaşayan ve beraber ziraat yaptıkları kişilerden vergi istemekten menetmesine dair ilam.

Sayfa No: 22 Belge No: 68

Mahye köyünde yaşayan Fatıma binti Rıdvan, Uzun Ali köyünde yaşayan Halil bin Mehmed'de bulunan emanet eşyalarını istemiş, Halil'in eşyalar kaybettiğini söylemesi üzerine de taraflar mahkemelik olmuştur. Halil'in, kaybettiği emanet mallara karşılık olarak 30 esedî gurusu ödemesi üzerine anlaşmazlık ortadan kalktığına dair hüccet.

Sayfa No: 22 Belge No: 69

Ankara Çukurabad Sirkeli köyünde yaşarken vefat eden Ali Ağa bin Mustafa bin Muharrem'in vârisi Yunus bin Yusuf bin Şah Bey'in, Ali Ağa'nın vârisi olduğunu ispat etmesi ve Ankara beytûmal emini Ali Ağa'nın kendisine düşen mirası ödemesine dair ilam.

Sayfa No: 22 Belge No: 70

el-Hac Musa Mahallesinde yaşayan Ahmed bin İbrahim'in, evini 145 esedî gurusu el-Hac Osman'a satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 23 Belge No: 71

Ankara'da yaşayan Şefteoğlu Kırail'in elinde bulunan 3300 adet sahte sekizliğin ferman gereğince İstanbul'a gönderildiğine dair hüccet.

Sayfa No: 23 Belge No: 72

Ankara'da yaşayan ve İstanbul'da Valide Sultan Hanı'nda vefat eden Haçadur veledi Karabet'in mirasının, kardeşi, annesi ve eşine kalmasına ve vârislerin Haçadur'un Sefer Beşe'ye 3000 esedî gurusu borcu olduğunu da kabul etmelerine dair hüccet.

Sayfa No: 23 Belge No: 73

Ankara'da yaşayan Mehmed Çelebi ibni Şerbetçi Mahmud Çelebi'nin, bir kıta bahçesini 100 esedî guruşa Yusuf Çelebi'ye satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 23 Belge No: 74

Ankara Öksüzce Mahallesiinde yaşarken vefat eden Ayişe binti Muslu Çavuş'un mirasının, çocuklarına, annesine ve eşine kaldığına ve miras kalan evin Mehmed'e 4000 akçeye satılmasına dair hüccet.

Sayfa No: 24 Belge No: 75

Ankara Bademli Mahallesiinde yaşarken vefat eden Osman Bey'in eşi Rukiyye binti Kara Mustafa'nın, mirastan kendisine düşen sekizde bir hissesini teslim almasına dair hüccet.

Sayfa No: 24 Belge No: 76

Ankara'da yaşarken vefat eden el-Hac Mehmed'in çocukları Mehmed ve Yusuf'un vasisi olan Şakire binti Ali'nin çocuklar için nafaka istemesi ve nafaka bağlanmasına dair ilam.

Sayfa No: 24 Belge No: 77

Ankara Hallac Mahmud Mahallesiinde yaşayan el-Hac Ali bin İlyas'ın, evini Ali Efendi'ye 101 esedî guruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 24 Belge No: 78

Yabanabad kazasına bağlı Akçakavak köyünde tımar sahibi olan Katib Mustafa, tımar topraklarını kullanmasına engel olduğu gerekçesiyle Dursan Bey ve Yegan Bey vakıflarının mütevellisi olan Abdülbaki'yi dava etmiştir. Abdülbaki'nin o toprakların vakfa ait olduğunu ispat etmesi üzerine Kâtip Mustafa'nın toprağı tımar olarak kullanmasının menedilmesine dair ilam.

Sayfa No: 25 Belge No: 79

Ankara'da yaşayan Şehnisa, İmam Yusuf Mahallesiinde yaşarken vefat eden Semenzar binti Abdullah'ın vârislerinden, İmam Yusuf'un kendisine borcu olan 100 guruşu talep etmiş ve vârislerin bu borcu inkâr etmesi üzerine de taraflar arası anlaşmazlık yaşanmıştır. Vârislerin otuz esedî guruş ödemeleri üzerine anlaşmazlık ortadan kalktığına dair hüccet.

Sayfa No:25 Belge No: 80

Ankara Hacet Depesi Mahallesiinde yaşayan el-Hac Hamza Çavuş'un, evini kızı Ayişe'ye hibe etmesine dair hüccet.

Sayfa No: 25 Belge No: 81

Afi Mahallesinde yaşarken vefat eden Mehmed bin Hacı Şaban'ın kızı Şerife, es-Seyyid Ahmed Çelebi'yi miras olarak kendisine kalan dükkânı teslim etmediği gerekçesiyle dava etmiştir. Bunun üzerine es-Seyyid Ahmed, adı geçen dükkânın Hacı Şaban tarafından hayır amaçlı sarf edilmek üzere 10.000 akçe karşılığında satıldığını söylemiş ve bu iddiasını kendisine naib tarafından teslim edilen hüccet ile ispatlamıştır. Mahkemenin **Şerife'yi tekrar dava açmaktan menetmesi** ve dükkânı es-Seyyid Ahmed'e vermesine dair ilam.

Sayfa No: 26 Belge No: 82

İstanbul'da Mimar Kemal Mahallesinde yaşarken vefat eden Emine Hatun binti Mehmed Ağa'nın mirası eşi ve çocuklarına kalmıştır. Çocuklarından Abdullah Çelebi'nin, mirastan kendisine isabet eden hisseyi teslim aldığına dair hüccet.

Sayfa No: 26 Belge No: 83

Ankara Buryacı Mahallesinde yaşarken vefat eden Hacı Muharrem ibni Mehmed'in oğlu Mustafa Çelebi'nin, kendisine miras olarak kalan evin sekizde bir hissesini, Hacı Sabiha'ya 5000 akçeye satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 27 Belge No: 84

Ankara Halife Bayezid Mahallesi mescidi imamı Dede bin Mehmed, kendisine babasından miras kalan dükkânı teslim etmediği gerekçesiyle Hüseyin Çelebi ve Hasan Çelebi'yi dava etmiştir. Hüseyin Çelebi ve Hasan Çelebi ise dükkânın kendilerine babalarından miras olarak kaldığını hüccet ile ispat etmiştir. Mahkemenin Dede bin Mehmed'i bu konuyla ilgi tekrar dava etmekten menetmesi ve **dükkânın mülkiyetini Hüseyin Çelebi ve Hasan Çelebi'ye verilmesine** dair ilam.

Sayfa No: 27 Belge No: 85

Yeniçeri tâifesinden Tokatlı Yusuf Beşe bin Abdullah'ın, 1 kıta bahçesinin mülkiyetini 6400 akçeye ve 3 kıta tarlasının da kullanım hakkını 4000 akçeye el-Hac Mehmed Çelebi'ye satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 27 Belge No: 86

Aslen Ankara Mevdud Mahallesinden olup İstanbul'da ikamet eden Mahmud Bey ve eşi Saliha binti İsmail boşanmışlardır. Saliha'nın, nafakası ve mehri olan 5000 akçeyi teslim aldığına dair hüccet.

Sayfa No: 28 Belge No: 87

Ankara'da yaşayan Receb Bey bin Ömer Bey'in, kendisine annesinden miras kalan bahçe hissesini 41 esedî guruşa Ebubekir Efendi'ye satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 28 Belge No: 88

Ankara Leblebici Mahallesinde yaşayan Babaşirin bin Abdullah'ın, evini eşi Nazenin'e 10.000 akçeye satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 28 Belge No: 89

Ankara Şemseddin mahalesinde yaşayan Amine Hatun binti Mehmed ile Ahmed bin Mahmud'un anlaşmalı olarak boşandıklarına dair hüccet.

Sayfa No: 28 Belge No: 90

Ankara Akçeli köyünde yaşayan Nasipli'nin, evini ve bahçesini Hafız Efendi'ye 2000 akçeye sattığına dair hüccet.

Sayfa No: 29 Belge No: 91

Ali Bey Mahallesinde yaşarken vefat eden el-Hac Rıdvan bin Abdullah'ın çocuklarının, yetişkin oldukları için vasileri el-Hâc Ali'den, mallarını teslim aldıklarına dair hüccet.

Sayfa No: 29 Belge No: 92

Murtazaabad kazasına bağlı Erkeksu ve İstanos köylerinde yaşayan Ökir veledi İhtiyar, Safer veledi Yuvan ve Aduşa veledi Litme'nin, daha önce mahkemelik oldukları Mehmed Ağa'nın kendilerine olan 2800 akçe borcu ödediğine ve aralarında bir husumet kalmadığına dair hüccet.

Sayfa No: 29 Belge No: 93

Ankara'da yaşayan Receb Beşe ibni Abdullah'ın, Haçadur veledi Hazir'in, kendisinin dinine ve imanına küfrettiğini söylemesi ve bu durumu şahitlerle ispat etmesine dair hüccet.

Sayfa No: 29 Belge No: 94

Kul Derviş Mahallesinde yaşarken vefat eden Ali bin Mustafa'nın mirası eşi Ayişe Hatun ile çocukları Mehmed ve Elif'e kalmıştır. Daha sonra çocuklarından Mehmed'in de vefatı üzerine Ayişe Hatun ile Mehmed'in amcasının oğlu Gazanfer arasında miras anlaşmazlığı yaşanmıştır. Gazanfer'in Ayişe'ye 7 riyal gurusu vermesi üzerine aralarında uzlaşma sağlanmasına dair hüccet.

Sayfa No: 29 Belge No: 95

Ankara Yenice Mahallesinde yaşayan Ahmed bin İsmail, kendisine miras olarak kalan evi teslim etmediği gerekçesiyle Mehmed Çelebi'yi dava etmiştir. Mehmed Çelebi ise Ahmed'in babası vefat ettikten sonra evin Ahmed'e ve onun kardeşi Mehmed Beşe'ye kaldığını, Mehmed Beşe'nin hissesini kızı Fatma'ya sattığını ve kendisinin de evi Fatma'dan satın aldığına belirtmiş ve bu durumu şahitlerle ispatlamıştır. Mahke-

menin Ahmed'i tekrar dava açmaktan menetmesi ve evin Mehmed Beşe'ye ait olduğuna karar vermesine dair ilam.

Sayfa No: 30 Belge No: 96

Ankara Buryacı Mahallesinde yaşarken vefat eden Hacı Muharrem ibni Mahmud'un oğlu Mehmed'e halasının kızı Hediye'den miras hissesi kalmıştır. Mehmed'in vasîsi ve annesi olan Rabia'nın, Mehmed'in nafakası için bu hisseyi Abdi Halife'ye 5 akçeye satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 30 Belge No: 97

Büyük Haymana'ya bağlı Yekçek köyünden Mahmud Bey'in Süleyman Bey'i tüfek ile vurarak öldürmesine dair hüccet.

Sayfa No: 31 Belge No: 98

Ankara mütesellimi olan Mehmed Ağa, Eşkinçi Mehmed'in Durhasan Hamamı denilen yerde öldürüldüğünü mahkemeye bildirmiş ve olayın incelenmesini istemiştir. Bu durum üzerine mahkemenin, olayın incelenmesini için Mevlana Mahmud Efendi'yi gönderdiğine dair hüccet.

Sayfa No: 31 Belge No: 99

Faili meçhul olarak öldürülen Eşkinçi Mehmed'in cinayet mahaline en yakın mahalle olan Monla-i Büyük Mahallesi sakinleri mahkemeye gelerek, cinayetin işlendiği yer ile mahallenin arasının uzak olmasından dolayı kendilerine ses gelemeyeceğini ve kendilerinin bu cinayete ilgili herhangi bir sorumlulukları olamayacağını mahkemeye bildirmişlerdir. Mahkeme tarafından yapılan keşifle mahallelinin doğrulanması ve kendilerine diyet ve kısasın düşmeyeceğine dair ilam.

Sayfa No: 31 Belge No: 100

Öldürülen Eşkinçi Mehmed'in annesinin, cinayet bölgesine en yakın mahalle halkının suçsuz olduğunu ve mahalleliden bir şey talep etmediğine dair hüccet.

Sayfa No: 32 Belge No: 101

Voyvoda Davud Ağa, Nusret Hatun vakfına bağlı Karacaviran isimli vakıf köyünde yaşayan reayanın vergilerini kendisini ödemelerini istemiştir. Köyün, vakıf köyü olduğunun vakıf mütevellisi tarafından ispat edilmiştir. Köyün vakıf köyü olarak tasarruf edilmesine karar verildiğine dair ilam.

Sayfa No: 32 Belge No: 102

Ankara mütesellimi Mehmed Ağa, faili meçhul olarak Durhasan Hamamı denilen yerde öldürülen Eşkinçi Mehmed'in diyetini cinayet bölgesine en yakın mahalleden talep etmiştir. Mahalle halkı da kendilerine diyet düşmediğini belirten fetvayı mahkemeye sunmuştur. Mahkemenin mütesellimi davadan menettiğine dair ilam.

Sayfa No: 33 Belge No: 103

Hacı Doğan Mahallesinde yaşayan Mehmed Çavuş'un, değirmenini oğlu Ahmed'e hibe etmesine dair hüccet.

Sayfa No: 33 Belge No: 104

Muhtac köyünde yaşayan Devran bin Hüseyin'in, Haymana haslarının bazı mezarının öşrünü toplamak üzere köye gittiği vakit Ahmed Bey'in kendisine saldırarak 4 atını öldürdüğünü, kendisinin de kaçtığı mahkemeye bildirmesi ve bu durumu şahitlerle de ispat etmesine dair hüccet.

Sayfa No: 33 Belge No: 105

İmam Yusuf Mahallesinde yaşarken vefat eden Gayvat binti Sanan'ın çocukları için, vasileri olan annelerinin talebi üzerine nafaka bağlanmasına dair hüccet.

Sayfa No: 34 Belge No: 106

Muhtac köyünde yaşayan Devran bin Hüseyin, Bekcik köyünden Ahmed Bey'in 20-30 kişiyle köyünü basarak mallarını gasp edip eşkıyalık yaptığını mahkemeye bildirmiştir. Mahkemenin Ahmed Bey'in gasp ettiği malların bedelini ödemesine karar vermesine dair ilam.

Sayfa No: 34 Belge No: 107

Devran Bey, Ahmed bin Şehsüvar'ın kendisinin evini basarak 300 koyununu çaldığını mahkemeye bildirmiş ve bu durumu şahitlerle ispat etmiştir. Mahkemenin gereğinin yapılmasına karar verdiğine dair ilam.

Sayfa No: 34 Belge No: 108

Yumru köyünde yaşayan Cerağ bin Köçeri, kısırağın ve beygirinin Ahmed Bey tarafından gasp edildiğini mahkemeye bildirmiş ve bu durumu şahitlerle ispatlanmıştır. Mahkemenin, Ahmed Bey'in, kısırağın ve beygirin bedelini ödenmesine karar vermesine dair ilam.

Sayfa No: 35 Belge No: 109

Muhtac köyünde yaşayan Devran bin Hasan'ın, Yağınlı köyünde yaşayan Mehmed bin Barani ile Ahmed Bey'in yaşadığı evi basıp eşyalarını gasp ettiklerini mahkemeye bildirmesi ve iddiasını şahitlerle kanıtlanmasına dair hüccet.

Sayfa No: 35 Belge No: 110

Aslen Ankara Yenice Mahallesinden olup Kütahya'da ikamet eden Hüseyin Bey ibni Abdülganı'nın, babasından kendisine miras kalan evinden kendisine düşen hissesini kardeşi Veli'ye hibe etmesi kardeşinin de karşılık olarak kendisine 25 esedî gurus vermesine dair hüccet.

Sayfa No: 35 Belge No: 111

Muhtac köyünde yaşayan Devran bin Hasan'ın, Körbalı köyünde yaşayan Ahmed Beşe bin Mehmed'in, yaşadığı evi basıp eşyalarını gasp ettiğini mahkemeye bildirmesi ve iddiasını şahitlerle kanıtlanmasına dair hüccet.

Sayfa No: 36 Belge No: 112

Aslen Amasyalı olup Ankara'da Hacı İvaz Mahallesinde ikamet eden Kahveci Mustafa ibni el-Hac Piri'nin, Kürecik Mahallesinde bulunan evini Emine Hatun'a iki yüz iki guruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 37 Belge No: 113

Türkmen taifesinden olan Gündaşlı cemaatinin kışlak vergilerini toplamaya giden Mustafa Ağa'ya, Gündaşlı cemaatinden bazı kişiler saldırmış ve dört adamını yaralamıştır. Olayın mahkemeye taşınması üzerine Gündaşlı cemaati kışlık vergilerini ödemesi ve yaraladıkları askerlere de birer deve verdiklerine dair hüccet.

Sayfa No: 37 Belge No: 114

Kösem Mehmed Ağa bin Mustafa'ya Zile voyvodası Abdullah Ağa tarafından Zile'nin vergilerini toplama görevi verilmiştir. Vergileri topladığı sırada Kulduruş Mahallesinde yaşayan Uzun Ali bin Satılmış ve oğulları vergilerini ödememiş ve Kösem Mehmed Ağa'nın oğlundan kıymetli bir taş çalmışlardır. Tarafların mahkemelik olması üzerine Uzun Ali'nin, vergilere ve kıymetli taş bedel olarak 300 guruşluk mal teslim etmesi ve aralarındaki anlaşmazlığın **çözülmesine dair hüccet.**

Sayfa No: 37 Belge No: 115

Balıkulcu köyünden yaşarken vefat eden Mahmud bin Haydar'ın mirası eşi ve oğlu Ali'ye kalmıştır. Ayrıca Mahmud bin Haydar'ı öldüren kişinin kan parası olarak 65 guruş ödeme yaptığına dair hüccet.

Sayfa No: 37 Belge No: 116

Büyük Haymana'ya bağlı Becik köyü yaşayan Ahmed Bey, Devran Bey bin Hasan'ın 20-30 kişiyle gelerek mallarını gasp ettiğini ayrıca yeğenin de bir adamını öldürdüğünü mahkemeye bildirmiştir. İkili arasına arabulucu tayin edilmesi ve tarafların karşılıklı olarak davadan vazgeçtiklerine dair hüccet.

Sayfa No: 37 Belge No: 117

İstanbul'da yaşayan Ayişe binti Mustafa'nın, Ankara Direkli Mahallesinde bulunan evini Abdülgani'ye 3000 akçe satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 38 Belge No: 118

Çubukabad kazasında yaşayan İsmail bin Şaban'ın, eşi Meryem binti İslam'ı üç talak ile boşadığına dair hüccet.

Sayfa No: 38 Belge No: 119

Kazir Ali Mahallesinde yaşayan Mehmed bin Ferhad'ın, evini Mustafa'ya 72,5 esedî guruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 38 Belge No: 120

Haymana voyvodası Mustafa Ağa, Mukaddem Mahallesinde yaşayan Abdülmuttalib bin Hacı Mustafa'dan vergi talep etmiş ve Abdülmuttalib, kendisinin avâız hanesi olduğu gerekçesiyle vergi vermeyi reddetmiş ve avâız hanesi olduğunu defter-i hakani ve şahitlerle ispat etmiştir. Bunun üzerine mahkemenin Haymana voyvodasını vergi almaktan menetmesine dair ilam.

Sayfa No: 39 Belge No: 121

Haymana voyvodası Mustafa Ağa, Mukaddem Mahallesinde yaşayan Hacı İbrahim bin Hacı Mustafa vergi talep etmiş ve Hacı İbrahim, kendisinin avâız hanesi olduğu gerekçesiyle vergi vermeyi reddetmiş ve avâız hanesi olduğunu defter-i hakani ve şahitlerle ispat etmiştir. Bunun üzerine mahkemenin Haymana voyvodasını vergi almaktan vergi almaktan menetmesine dair ilam.

Sayfa No: 40 Belge No: 122

Hacı Halil Mahallesinde yaşarken vefat eden Mehmed'in büyük oğlu Mehmed, kendisine miras kalması gereken berber dükkânının Satılmış tarafından kullanıldığı gerekçesiyle mahkemeye başvurmuştur. Satılmış, hem dükkânı vakıftan aldığını söylemiş hem de dükkânları 50-60 seneden beri kullandığını ve karşı tarafın kendisini yeni dava ettiğini söylemiştir. Bu durum üzerine mahkemenin, 15 seneyi geçen davaların görülemeyeceğini söyleyerek davayı düşürmesine dair ilam.

Sayfa No: 40 Belge No: 123

Kattanin Mahallesinde yaşayan Rukiye binti Kayyim'ın, sofasını el-Hac Kasım'a 30 esedî guruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 40 Belge No: 124

Ankara Ahi Yakub Mahallesinde yaşarken vefat eden Mehmed Çavuş bin Arslan Çavuş'un mirasının, eşi ve çocuklarına kalmasına dair hüccet.(Belgenin sonu eksik)

Sayfa No: 41 Belge No: 125

Ankara Mihriyar Mahallesinde yaşarken vefat eden Kemendci'nin eşi Marvin binti Marik, Febrail'i, vefat eden eşine dört yüz elli guruş borcu olduğu gerekçesiyle dava etmiştir. Mahkeme Marvin'den iddiasını ispatlamasını istemiş fakat Marvin iddiasını ispat edememiştir. Febrail'in de borcu olmadığına dair yemin etmesi üzerine mahkemenin Marvin'i davadan menetmesine dair ilam.

Sayfa No: 41 Belge No: 126

Zile reayasının vergilerini toplamakla görevli olan Kösem Mehmed Ağa, Halife Bayezid mahallesinde oturan İmam Mehmed Çelebi'yi vergi ödemediği gerekçesiyle dava etmiştir. İmam Mehmed, avâriz vergisi mükellefi olduğunu ispatlamış ve kendisinden vergi alınamayacağını dair fetvayı da mahkemeye sunmuştur. Mahkemenin Kösem Mehmed'i vergi almaktan menetmesine dair ilam.

Sayfa No: 41 Belge No: 127

Ankara Kazur Ali Mahallesinde yaşayan Hasan bin Abdullah'ın, evinin dışına inşa ettiği iki odayı İbrahim Efendi'ye 60 esedî guruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 42 Belge No: 128

Haymana voyvodası Mustafa Ağa, İmaret Mahallesi yaşayan Hasan bin Şaban'ı vergi ödemediği gerekçesiyle dava etmiştir. Hasan bin Şaban, avâriz vergisi mükellefi olduğunu ispatlamış ve kendisinden vergi alınamayacağını dair fetvayı da mahkemeye sunmuştur. Mahkemenin Mustafa Ağa'yı vergi almaktan menetmesine dair ilam.

Sayfa No: 42 Belge No: 129

Mukaddem Mahallesinde yaşayan Ayişe binti Mehmed, kardeşi Abdurrahman'ı 30 sene önce babasından kendisine kalan miras hissesini hala kendisine teslim etmediği gerekçesiyle dava etmiştir. Mahkemenin, üzerinden on beş sene geçen davalara bakmanın yasak olduğu gerekçesiyle davayı düşürmesine dair ilam.

Sayfa No: 42 Belge No: 130

Kazir Ali Mahallesinde yaşayan Mehmed bin Ferhad'ın, evini Hüseyin Halife'ye 55 esedî guruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 43 Belge No: 131

Mihenk köyünde yaşayan Yunus bin Ali, Kesiktaşlı Mustafa, Mihenk köyünde koyun güderken Mihenk köyünde yaşayan Yunus bin Ali tarafından nacak ile başından ve sağ omzundan yaralanmıştır. Olayı keşif için Mahmud Efendi gönderilmiş ve Kesiktaşlı Mustafa'yı araba içinde söylendiği şekilde yaralı olarak görmüştür. Kesiktaşlı Mustafa'nın kendisini yaralayan kişinin Yunus bin Ali olduğunu bu yaradan ölürse diyetinin ondan alınmasını talep ettiğine de söylediğine dair hüccet.

Sayfa No: 43 Belge No: 132

Ahi Hacı Murad Mahallesinde yaşayan bir grup, yine Ahi Hacı Murad Mahallesinde yaşayan diğer bir grubu kendilerinden sâliyane vergisi istedikleri gerekçesiyle dava etmiştir. Davacılar vakıf evlerinde oturdukları için vergiden muaf olduklarını ileri sürmüşler, davalılar ise vakıf evlerinde oturanlardan da sâliyane vergisi alınması gerektiğine dair fetvayı mahkemeye sunmuşlardır. Bu durum üzerine mahkemenin davacıların vergi vermesi gerektiğine karar vermesine dair ilam.

Sayfa No: 43 Belge No: 133

Şeyhzâde Mehmed Efendi, Yabanabad kazasının vergilerini toplama görevini Kethüdayeri Ali Ağa'ya vermiştir. Ali Ağa'nın Mehmed Efendi'ye herhangi bir ödeme yapmaması üzerine Mehmed Efendi, Ali Ağa'yı mahkemeye vermiştir. Ali Ağa'nın mahkemede iki bin dört yüz akçe eksikliği olduğunu söylemesine dair hüccet.

Sayfa No: 43 Belge No: 134

Küçük Haymana'ya bağlı Yalınayak köyünde yaşayan Ali Bey ve Mustafa ibni Abdulhalil'in, Kayabaşı Mahallesinde bulunan ve ikisinin ortak malı olan evi, Mustafa Bey'e 140 esedî guruşa satmalarına dair hüccet.

Sayfa No: 44 Belge No: 135

Balban Mahallesinde yaşayan Mehmed bin Mehmed'in, debbağhane dükkânını Hacı Şaban'a 60 esedî guruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 44 Belge No: 136

İbni Gökçe Mahallesinde yaşarken vefat eden Bekir bin Hüseyin'in mirası kız kardeşi Rabia Hatun ve soyundan Şaban bin Şehsüvar'a kalmıştır. Şehsüvar'ın, kendine isabet eden yarım hisseyi Rabia'dan teslim aldığına dair hüccet.

Sayfa No: 44 Belge No: 137

Murtazaabad kazasına bağlı İstanos köyünde yaşarken vefat eden Bedros veledi Hubbar'ın oğlu Ovannes ve kızı Kabeşe, babalarından kalan mirasa el koyduğu gerekçesiyle Turhan binti Ohan'ı dava etmişlerdir. Turhan'ın bu durumu inkâr etmesi üzerine taraflardan delil istenmiştir. Davacıların delil sunamaması ve Turhan'a yemin etmesi üzerine de Ovannes ve Kabeşe'nin davadan menedilmesine dair ilam.

Sayfa No: 45 Belge No: 138

Süleyman Bey, kendisine ödemesi gereken vergiyi ödemediği gerekçesiyle Mehmed bin Mirza'yı dava etmiştir. Mehmed bin Mirza ise bugüne kadar vergisini yaşadığı köyün zabıtine ödediğini söylemiştir. Bu durum üzerine mahkeme Süleyman Bey'den defter ve emr-i şerif istemiş Süleyman Bey de bunları mahkemeye sunamamıştır. Mehmed bin Mirza'nın vergi istememesine dair ilam.

Sayfa No: 45 Belge No: 139

Halife Bayezid Mahallesinde bulunan ve avarız vergisi için kurulan para vakfının mütevellisi Mehmed bin Hızır, mahalle sakinlerinden olup vefat eden Mehmed Bey'in vakfa 4000 akçe borcu olduğunu mahkemede beyan etmesi, Mehmed Bey'in vârislerinin de bu borcu kabul etmelerine dair hüccet.

Sayfa No: 45 Belge No: 140

Ankara Teke Ahmed Mahallesinde yaşayan ve Koca Hamza vakfının mütevellisi olan el-Hac Ahmed bin Ataullah, mahkemeye gelerek Teke Ahmed Mahallesinde yaşarken vefat eden İbrahim'in vakfa 30.000 akçe borcu olduğunu söylemesi ve bu borcu İbrahim'in oğlu Mustafa Çelebi'den aldığına dair hüccet.

Sayfa No: 45 Belge No: 141

Korga köyünde yaşayan Mahmud bin İbrahim'in, gece vakti Ayişe binti İsa'nın evine girip saçlarını kesmesi ve mallarını gasp etmesinin şahitlerle ispat edilmesine dair hüccet.

Sayfa No: 46 Belge No: 142

Ankara Kal'asında yaşayan Agob veledi Yani'nin, evini 160 esedî guruşa Agob veledi Abdin'e satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 46 Belge No: 143

Ankara Damga Mukataası Emimi İbrahim Çelebi bin Mehmed'in, kölesi Mehmed bin Abdullah'ı azat ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 46 Belge No: 144

Ankara Damga Mukataası Emimi İbrahim Çelebi bin Mehmed'in, kölesi Yusuf bin Abdullah'ı azat ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 46 Belge No: 145

Ankara Damga Mukataası Emimi İbrahim Çelebi bin Mehmed'in kölesi Siyavuş bin Abdullah'ı azat ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 46 Belge No: 146

Ankara'da yaşayan Totos veledi Mikail ve Koston veledi Mikail'in kendilerine Bedros veledi Aris'ten miras kalan hisselerini aldıklarına dair hüccet.

Sayfa No: 47 Belge No: 147

Ankara el-Hac Musa Mahallesinde yaşayan Hadice binti Abdullah'ın, evini ve bazı eşyalarını Yusuf bin Abdullah'a hibe ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 47 Belge No: 148

Ankara'da yaşarken vefat eden Karbişe, sağlığında oğlu Haçadur'a 1500 guruş hibe etmiş, diğer oğlu olan Bedros'a da 500 guruş vereceğini söylemiştir. Karbişe'nin 500 guruşu vermeden ölmesi üzerine Bedros mahkemeye gelerek babasının terekesinden 500 guruş talep etmiştir. Bedros'un babasının kendisine 500 guruş vereceğini şahitlerle ispat etmesi üzerine mahkemenin paranın ödenmesine karar verdiğine dair ilam.

Sayfa No: 47 Belge No: 149

Bekir bin İbrahim, sağlığında İbrahim bin Muslu'ya malından bir kısmını hibe etmiş ve eşi Ayişe binti Hamza'dan başka vârisi olmadan vefat etmesi üzerine malının $\frac{3}{4}$ 'ü devlet hazinesine kalmıştır. Beytül-mâl eminini Hızır Bey, Bekir tarafından İbrahim'e hibe edilen malları Bekir'in muhalefatından sayarak el koymuştur. İbrahim bin Muslu, Hızır Bey'i dava etmiş Hızır Bey ise bu durumu reddetmiştir. İbrahim bin Muslu'nun malların kendisine 12 yıl önce hibe edildiğini şahitlerle ispat etmesine dair hüccet.

Sayfa No: 48 Belge No: 150

Bekir bin İbrahim, eşi Ayişe binti Hamza'dan başka vârisi olmadan vefat etmiş ve malının $\frac{3}{4}$ 'ü devlet hazinesine kalmıştır. Beytül-mâl eminini Hızır Bey, Ayişe binti Hamza'ya Bekir bin İbrahim'den miras kalan eve, Bekir bin İbrahim'in muhalefatından olduğu gerekçesiyle el koymuştur. Ayişe'nin evin kendisine miras olarak kaldığını şahitlerle ispat etmesi mahkemenin evin Ayişe'ye ait olduğuna karar vermesine dair ilam.

Sayfa No: 48 Belge No: 151

Ankara Mukaddem Mahallesinde yaşayan İsa bin el-Hac Ebubekir, bezirhânesini ve içindeki malzemesini kardeşi Ali Çelebi'ye 375 guruşa satmıştır. 375 guruşun 165 guruşunu nakit olarak aldığına ve kalan 210 guruş karşılığında da Çölek mevzisindeki Ahmed Baba bağlarından 2 kıta bağ alacağına dair hüccet.

Sayfa No: 48 Belge No: 152

Ankara İmam Yusuf Mahallesinde yaşayan El-Hac Abdülkerim'in, evini kızı Fatıma'ya hibe etmesine dair hüccet.

Sayfa No: 49 Belge No: 153

Mehmed bin Sündük'ü yaraladığı gerekçesiyle dava edilen Kapucu Mustafa Bey'in, mahkemeye gelmesine kefil olanların kefaletlerinin, Kapucu Mustafa Bey'in mahkemeye geldiği için düştüğüne dair hüccet.

Sayfa No: 49 Belge No: 154

Ankara Hâcend Mahallesinde yaşayan İbrahim Çelebi bin Yusuf'un, Sığırhanı adlı hanı Abdülkadir ve Ahmed'e devretmesine dair hüccet.

Sayfa No: 49 Belge No: 155

Ahi Yusuf Mahallesinde yaşayan Hanife binti Muslu'un, evini Ali Beşe'ye 210 guruşa satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 50 Belge No: 156

Ankara Boyacı Ali Mahallesinde yaşayan İsmihan ve Fatıma kardeşlerin, evlerini İbrahim Beşe'ye 11.000 akçeye satmalarına dair hüccet.

Sayfa No: 50 Belge No: 157

Ankara Baklacı Mahallesinde yaşayan ve Sarı Bey vakfında cüzhan olan Salih Halife'nin vefat etmesi üzerine cüzhanlık görevinin Abdi Halife'ye verildiğine dair hüccet.

Sayfa No: 50 Belge No: 158

Ankara Eğneci Mahallesinde yaşarken vefat eden İlyas bin Hızır'ın küçük kızı Ayişe için abisi Receb'in vasî tayin edildiğine dair hüccet.

Sayfa No: 50 Belge No: 159

Ankara Bazar-ı Ganem Mahallesinde yaşayan Tenzile binti Himmet'in, babasından miras kalan evini 800 akçeye Süleyman Dede'ye sattığına dair hüccet.

Sayfa No: 50 Belge No: 160

Karataş Köyünden Mahmud Dede bin Kasım'ın, tarlasının tasarruf hakkını 40 esedi gurus karşılığında Memi'ye devretmesine dair hüccet.

Sayfa No: 51 Belge No: 161

Ankara Geçekli Mahallesinde yaşarken vefat eden Abdülkerim Çelebi bin Halil'in mirası eşi Neslihan binti İbrahim, kızı Saime ve kız kardeşleri Kerime ile Zahide'ye kalmıştır. Eşi Neslihan'ın da vefatı üzerine onun mirası kızı Saime ile Neslihan'ın kardeşi Ali'ye kalmıştır. Saime'nin, ölen babasının borçlarını ödemek için vasî aracılığıyla kendine kalan evi, Halil Efendi'ye 6000 akçeye satmasına dair hüccet.

Sayfa No: 51 Belge No: 162

Aslen Ankara Buryacılar Mahallesinden olup Kahire'de yaşayan Etmekçi Hasan, kendisine ait olan berber dükkânını izinsiz olarak kullandığı gerekçesiyle Ahi Mehmed'i dava etmiştir. Ahi Mehmed'in Etmekçi Hasan'ın adı geçen berber dükkânını kendisine 160 guruşa sattığına dair hüccet.

Sayfa No: 52 Belge No: 163

Ankara Mukaddem Mahallesinde yaşayan Şaban Çelebi bin Yunus'un, 1 kıta bağını es-Seyyid Ahmed Ağa'ya 95 esedî guruşa sattığına dair hüccet.

Sayfa No: 52 Belge No: 164

Ankara yaşayan Ahmed bin Mehmed Çavuş, kendisine miras olarak kalan değirmenin Ahmed Çelebi tarafından izinsiz kullanıldığını söyleyerek mahkemeye başvurmuştur. Ahmed Çelebi ise değirmeni 200 riyali guruşa satın aldığını söylemiştir. Ahmed bin Mehmed Çavuş'un değirmenin kendisine miras olarak kaldığını şahitlerle ispat etmesi ve mahkemenin değirmenin Ahmed bin Mehmed Çavuş'a ait olduğuna karar verdiğine dair ilam.

Sayfa No: 53 Belge No: 165

Ankara Tekke Ahmed Mahallesinde yaşarken vefat eden Ataullah Efendi'nin mirası, eşi ve çocukları arasında 40 hisse olarak paylaştırılmıştır. Bu 40 hisseden kendilerine toplam 21 hisse isabet eden ve Ataullah Efendi'nin kızları olan Zahide, Rabia ve Emine'nin hakları karşılığında bir pazar dükkânını aldıklarına dair hüccet.

Sayfa No: 53-54 Belge No: 166-167 (167. belge 166. belgenin devamıdır.)

Ankara Müruri Mahallesinde yaşayan Fatıma binti Abdurrahman, boşandığı eşi İsmail bin Murtaza'dan 4000 akçe mehir ve nafakasıyla beraber bazı eşyalarını mahkeme aracılığıyla talep etmiştir. İsmail bin Murtaza ise şahitlerle beraber Fatıma binti Abdurrahman'ın mehrini teslim aldığını ispatlamıştır. Mahkemenin İsmail bin Murtaza'nın yalnızca bahsi geçen eşyaları teslim etmesine karar vermesinde dair ilam.

Sayfa No: 54 Belge No: 168

Timar sahibi Süleyman bin Cafer'in, Pir Veli'nin kızı Bidar'la olan davasından feragat ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 54 Belge No: 169

Gülek köyünde yaşayan Ahmed ve Ömer'in, değirmenlerini sene sonuna kadar Mehmed Efendi'ye 260 esedî guruşa kiraladıklarına dair hüccet.

Sayfa No: 54 Belge No: 170

Gülhoran köyünde yaşayan es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Hacı Hasan'ın, bakkal dükkânını es-Seyyid Hacı Ahmed'e 192 esedî guruşa sattığına dair hüccet.

Sayfa No: 55 Belge No: 171

Ankara Kızılbey Mahallesinde yaşayan Şemse binti Ahmed, boşandığı eşi Mustafa Dede bin Veli'den 1000 akçe mehir ve nafakasını aldığını bildirmiş ve daha sonra eşi

Mustafa Dede'nin zimmetinde kalan bazı eşyalarını talep etmiştir. Mustafa Dede'nin bu durumu inkâr etmesi üzerine aralarında anlaşmazlık çıkmış ve arabulucu tayin edilmiştir. Tarafların daha sonra anlaşmaya vardığına dair hüccet.

Sayfa No: 55 Belge No: 172

Ankara Kazur Ali Mahallesinde yaşayan Ayşe binti Mehmed'in, kölesi Durdu binti Abdullah'ı azat ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 56 Belge No: 173

Hâcı Halil Mahallesinde yaşayan Ali, mahkemeye gelerek kardeşi Mehmed'in yaralı bir şekilde Yakub Harat Mahallesinden Mustafa'nın kapısının önünde yattığını söylemiş ve mahkeme de olayın araştırılması için Mevlana Mahmud Efendi'yi göndermiştir. Mahmud Efendi'nin, Mehmed'i yaralayanın Mustafa olduğunu öğrendiğine dair hüccet.

Sayfa No: 56 Belge No: 174

Ahmetli köyünde yaşayan Budak bin Durali, kendisinden zorla 40 guruş aldığı gerekçesiyle Fazlı bin Hacı Zülfikar'ı dava etmiştir. Budak bin Durali'nin bu durumu ispatlayamaması ve Fazlı bin Hacı Zülfikar'ın da bu olayın yaşanmadığına yemin etmesi üzerine dava düştüğüne dair ilam.

Sayfa No: 56 Belge No: 175

Kıbrıs köyünde yaşayan Tahsin bin İbrahim'in, 1 kıta bahçesini Ümmü Hatun'a 40 esedî guruşa sattığına dair hüccet.

Sayfa No: 56 Belge No: 176

Ankara Hacı Seydi Mahallesinde yaşayan Receb bin Hüseyin, mahkemeye gelerek; bundan 9 ay önce Mustafa bin Habib tarafından sol elinin serçe parmağı ve yanındaki parmağının, kılıç ile kesildiğini söylemiştir. Bu durum Mustafa bin Habib'e sorulunca kendisinin kaybolan 10 koyununu Receb'den istemesi sebebiyle Receb'in değnekle üzerine gelerek sağ gözünü darp ettiğini ve bu yüzden kör olduğunu, buna karşılık olarak parmağını kestiğini söylemiştir. Receb'in bu durumu inkâr etmesi üzerine mahkemenin Mustafa'dan delil istemesine dair hüccet.

Sayfa No: 57 Belge No: 177

Kurşunlu'da ferraş olan Sekerma veledi Ağzab'ın, kardeşleri Mercan ve Debron'dan başka vârisinin olmadığını beyan ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 57 Belge No: 178

Bolu kazasına bağlı Ömer Efendi köyünde yaşayan İsmail bin Hacı Gülabi, mahkemeye gelerek Vasil adlı kölesinin elinden kaçtığını, kölesini Osman bin Mahmud'un

yanında bulunduğunu ve kölenin Osman bin Mahmud'dan alınarak kendisine verilmesini istediğini söylemiştir. Osman bin Mahmud ise köleyi 20 gün önce Panalya adlı kişiden 100 esedî guruşa satın aldığı ve İsmail bin Hacı Gülabi'nin elinden kaçan kölesi olduğunu bilmediğini söylemiştir. Bu durum üzerine mahkeme, İsmail'den iddiasını ispatlamasını istemiştir. İsmail'in şahitlerle kölenin kendisinden kaçtığını ispat ederek köleyi başkasına satmadığına da yemin ettiğine dair ilam.

Sayfa No: 57 Belge No: 178

Süleyman Çavuş bin Muharrem Çavuş'un mirası eşi ve çocuklarına kalmıştır. Çocuklarından Müyesser Hatun ile diğer kardeşler arasında Müyesser Hatun'un fazla pay aldığı gerekçesiyle anlaşmazlık çıkmış ve olay mahkemeye taşınmıştır. Tarafların anlaşmazlığı kendi aralarında çözüp davanın düştüğüne dair hüccet.

Sayfa No: 57 Belge No: 179

Merhum Süleyman Çavuş'un kızı Asya Hatun'un, kendisine babasından miras kalan 7 hisse ile abisinden kalan 2 hisseyi, Yusuf Ağa'ya 200 guruşa sattığına dair hüccet.

Sayfa No: 58 Belge No: 180

Merkum Süleyman Çavuş'un kızı olan Asya Hatun'a babasından 7 hisse, erkek kardeşi Hızır Ağa'dan 2 hisse isabet etmiştir. Asya Hatun'un 9 hisseyi teslim aldığına dair hüccet.

Sayfa No: 59 Belge No: 181

Hacı İvaz Mahallesinde yaşayan Hacı Abdülkerim bin İshak, mahkemeye gelerek oğlu Hüseyin'in nacak ile yaralandığını söylemiştir ve mahkeme de olayın araştırılması için Mevlânâ Mahmud Efendi göndermiştir. Hüseyin'i yaralayanın Mustafa olduğunun tespit edildiğine dair hüccet.

Sayfa No: 59 Belge No: 182

Hendek Mahallesinde yaşarken vefat eden Huriser binti Safed'in oğlu Arton için babası Pagya veledi Şataviye'nin vasî olarak tayin edildiğine dair hüccet.

Sayfa No: 60 Belge No: 183

Ankara'da yaşarken vefat eden Anastas veledi Pedri'nin mirası oğulları Arslan, Uğurlu, İskender, Kayser ve kızları Meryem, Arine, Kıymet, Porun ve Altun'a kalmıştır. Arine'nin mirastan kendisine isabet eden payı aldığına dair hüccet.

Sayfa No: 60 Belge No: 184

Ankara Ürgüb Mahallesinde yaşayan Veli Halife bin Hamza'nın, evini Hacı Mustafa bin Hamza'ya 54 esedî guruşa sattığına dair hüccet.

Sayfa No: 60 Belge No: 185

Ankara Boyacı Ali mahallesinde yaşayan Koca Bey bin Muslu Çelebi'nin, evini Mikel veledi İskender'e 100 esedî guruşa sattığına dair hüccet.

Sayfa No: 60 Belge No: 186

Ankara yaşayan ve Bağdad seferinde şehit olan Süleyman Çavuş'un mirası eşi Bula Hatun, oğlu Hızır Ağa ve kızları Asya, Müyesser ve Sakine'ye kalmıştır. Sakine'nin eşi Ahmed Beşe bin Veli, Süleyman Çavuş'un eşyalarını vârislere iletmek üzere teslim alan Mehmed Çavuş'u eşyaları eksik teslim ettiği gerekçesiyle dava etmiştir. Tarafların daha sonra anlaşmışması ve davanın düştüğüne dair hüccet.

Sayfa No: 61 Belge No: 187

Ankara yaşayan ve Bağdad seferinde şehit olan Süleyman Çavuş'un mirası eşi Bula Hatun, oğlu Hızır Ağa ve kızları Asya, Müyesser ve Sakine'ye kalmıştır. Daha sonra kızlarından Sakine vefat edince de onun mirası eşine, oğullarına ve kızlarına kalmıştır. Sakine'nin kardeşi olan Müyesser, Sakine'nin Süleyman Çavuş'un mirasından fazla pay aldığı gerekçesiyle Sakine'nin vârislerini dava etmiştir. Sakine'nin vârislerinin Müyesser'e bir ev vermesi üzerine aralarındaki anlaşmazlık ortadan kalktığına dair hüccet.

Sayfa No: 61 Belge No: 188

Ankara'da yaşarken vefat eden Muharrem Çavuş'un mirası eşi ile çocuklarına kalmış ve seksen hisse olarak pay edilmiştir. Daha sonra çocuklarından Rahime ve Müyesser Hatun arasında anlaşmazlık ortaya çıkmışsa da arabulucuların devreye girmesiyle taraflar anlaşmıştır. Miras anlaşmazlığının sona erdiğine dair hüccet.

Sayfa No: 62 Belge No: 189

Ankara Kazir Ali Mahallesinde yaşayan Ayişe Hatun ibnete Mehmed, üvey oğlu Ali Ağa bin Mahmud'a evini hibe etmiştir. Ali Ağa'nın da karşılık olarak kendisine bir samur kürk hibe ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 63 Belge No: 190

Büyük Haymana Çubukviran-ı Gökyüzü Mahallesinde yaşayan Hüseyin Efendi bin Şaban, kendisine Müstecab bin Hüseyin tarafından hibe edilen ev, çayırılık ve harman yerini Zülfi ve Hanefi'den talep etmişti ancak daha sonra bu yerlerin Müstecab tarafından Zülfi ve Hanefi'ye verildiğini öğrenmiştir. Hüseyin'in davadan vazgeçtiğine dair hüccet.

Sayfa No: 64 Belge No: 191

Ankara Çubukviran-ı Gökgözü köyünde yaşarken vefat eden Müstecab bin Hüseyin'in kızları Hanife ve Zülfi Hatun, Müstecab'a ait olan tarlaları kendilerinden isteyen Hüseyin

Efendi ile mahkemelik olmuşlardır. Daha sonra bu tarlaları Müstecab'ın Hüseyin Ağa'ya bıraktığını öğrendikleri için tarla üzerindeki haklarından vazgeçtiklerine dair hüccet.

Sayfa No: 64 Belge No: 192

Çubukabad Sarı Hatib vakfının mütevellisi olan Mahmud Çelebi bin Abdülkerim, mütevellisi olduğu vakfa ait vakıf köyünün reayasından olup Manas köyünde yaşayan Mustafa bin Abdi bin Ali, Ali Balı bin Musa bin Mustafa ve Muslu bin Ahmed bin İbrahim'den ödemeleri gereken vergileri talep etmiştir. Mustafa, Ali Balı ve Muslu vakıf köyü reyası olduklarını inkâr etmişlerse de Mahmud Çelebi'nin getirdiği şahitlerle vakıf köyü reayasından oldukları anlaşılmıştır. Mahkemenin Mustafa, Ali Balı ve Muslu'nun vergilerini mütevelliyeye ödemelerine karar verdiğine dair ilam.

Sayfa No: 64 Belge No: 193

Ankara Hacı Doğan Mahallesinde yaşarken vefat eden Hanan'ın çocuklarına, anneleri Ağaspat binti Macun'un vasi olarak tayin edildiğine dair hüccet.

Sayfa No: 65 Belge No: 194

Ankara Hacı Arap Mahallesinde yaşayan Mehmed bin Mirza, Cemal bin Mahmud'a at bedeli olarak 30 esedî gurusu borcu olduğu kabul etmesi ve bu borcu yıllık 8 gurusu şeklinde ödeyeceğine dair hüccet.

Sayfa No: 65 Belge No: 195

Çubukviran-ı Gökgözü köyünde yaşayan Hanife ve Zülfiye Hatun, Müstecab bin Hüseyin'den kendilerine kalan tarlalar için Hüseyin bin Şaban Efendi ile mahkemelik olmuşlardır. Daha sonra tarlaları, Müstecab'ın ölmeden önce Hüseyin'e devrettiğini öğrenerek haklarından vazgeçmişlerdir. Bunun yanında Zülfi, eşi İlyas bin Şahin Bey'i öldürdüğü gerekçesiyle Hüseyin'e açtığı diyet davasından da vazgeçtiğine dair hüccet.

Sayfa No: 65 Belge No: 196

Ankara'da yaşayan Şehribaz binti Ali, boşandığı eşi Meram bin Abdullah'tan 1200 akçe mehrini talep etmiş, Meram ise mehri yedi ay önce ödediğini söylemiştir. Meram'ın bu durumu şahitlerle ispat etmesi üzerine Şehribaz'ın bu konuyla ilgili hak talep etmesinin menedilmesine dair ilam.

Sayfa No: 66 Belge No: 197

Tulca Mahallesinde yaşarken vefat eden Hacı Emine ibnete Abdurrahman'dan kalan tarlanın, vârisleri tarafından 2100 akçeye Mehmed Efendi'ye satıldığına dair hüccet.

Sayfa No: 66 Belge No: 198

Ankara'da yaşayan İbrahim bin Abidin, vârisi olduğu Abdülkadir bin Mustafa'ya borcu olan Ahmed bin Mustafa'yı dava ederek borcun ödenmesini talep etmiştir. İbra-

him'in Abdülkadir bin Mustafa'nın vârisi olduğunu ispat etmesi üzerine mahkemenin borcun İbrahim'e ödenmesine karar verdiğiine dair ilam.

Sayfa No: 67 Belge No: 199

Kattanin Mahallesinde yaşarken vefat eden Emine binti Mehmed Çavuş'un mirası eşi, çocuğu ve kardeşlerine kalmıştır. Daha sonra Emine'nin eşi ve çocukların vasîsi olan Haydar Çelebi ibni Edhem ile Emine'nin kardeşleri Ebubekir ve Ömer Çelebi arasında anlaşmazlık ortaya çıkmışsa da taraflar daha sonra kendi aralarında anlaşmışlardır. Tarafların davadan vazgeçtiklerine dair hüccet.

Sayfa No: 67 Belge No: 200

Karahisar'dan İstanbul'a mühim bir iş için gönderilen Bayram Kethüda'ya yol üzerinde yardımcı olunmasına dair kadılarına gönderilen buyruldu.

Sayfa No: 68 Belge No: 201

Hacı Bayram Veli vakfının mütevellisi olan Mehmed Baba ibni Abdülkadir Efendi, vakfa ait tarlanın yanına bend inşa ederek tarlaya zarar verdikleri gerekçesiyle Hüseyin Bey ve Mehmed Çelebi kardeşleri dava etmiştir. Mehmed Baba, bendin yıkılmasına dair almış olduğu fetvayı da mahkemeye sunmuştur. Mahkemenin bendin yıkılmasına karar verdiğiine dair ilam.

Sayfa No: 68 Belge No: 202

Ankara kalesinde yaşayan Vartan veledi Kefeli, Sare binti Şehrik ile nikâhlanmış ve nikâhın sahih olduğuna dair aldığı fetvayı mahkemeye sunarak hüccet talep etmiştir. Mahkemenin nikâhın geçerli olduğunu dair verdiği hüccet.

Sayfa No: 68 Belge No: 203

Ankara'da yaşayan bazı gayrimüslimler kendilerinden fazla vergi aldığı gerekçesiyle Seyyid Muslu bin Ahmed'i dava etmiş ve Ahmed'in kendilerinden fazla vergi aldığı şahitlerle ispat etmişlerdir. Fazladan alınan verginin iade edilmesine dair ilam.

Sayfa No: 69 Belge No: 204

Ankara Hendek Mahallesinde yaşayan Meryem binti Abidin'in, evini Manas'a 50 esedî guruşa sattığına dair hüccet.

Sayfa No: 69 Belge No: 205

Güherçile bedeli toplamakla görevli Arslan Ağa, Arz-ı rum Mahallesinde yaşayan Mustafa bin Beşir'in hâric-i ez defter reâyasından olduğunu iddia ederek güherçile vergisini ödemediği gerekçesiyle mahkemeye şikâyet etmiştir. Mustafa ise şahitlerle avânz Mahallesinde oturduğunu ispat etmiş ve ödemesi gereken vergileri bugüne

kadar eksiksiz ödeyerek şimdiye kadar güherçile vergisi ödemediğini bildirmiştir. Bunun yanında avârız Mahallesinde yaşayanlardan hâric-i ez defter reâyasından alınan vergilerin alınamayacağına dair aldığı fetvayı da mahkemeye sunmuştur. Mustafa'dan güherçile vergisinin alınmaması dair ilam.

Sayfa No: 69 Belge No: 206

Ankara'da yaşayan Bogos veledi Maksud, Della Toros veledi Yeyeci ve Kapukçu Şatavir, Ankara mutasarrıfı Musa Paşa tarafından ispençe vergilerini toplamak için görevlendirilen Süleyman Ağa'yı kendilerinden fazla vergi aldığı gerekçesiyle mahkemeye vermişler ve mahkeme de fazla alınan miktarın iadesine karar vermiştir. Musa Paşa'nın kardeşi ve mütesellimi olan Mehmed Ağa'nın, mahkemeye gelerek fazla alınan 7000 akçenin iade edildiğini bildirdiğine dair hüccet.

Sayfa No: 70 Belge No: 207

Hacı Bayram Mahallesinde yaşayan Fatıma binti Mahmud, kızının boşandığı eşi Cemal bin Ömer'den torunu Teslime için nafaka talep etmiştir. Günlük 3 akçe nafaka ödenmesine dair ilam.

Sayfa No: 70 Belge No: 208

Ankara'da yaşayan Haçur, Artan, Hüsrev, Ahmed, İsmail, Osman, Hacı Kasımoğlu Osman ve Ahmed, Ankara mutasarrıfı Musa Paşa tarafından ispençe vergilerini toplamak için görevlendirilen Süleyman Ağa'yı kendilerinden sekban akçesi adında kanunda yeri olmayan vergi topladığı gerekçesiyle dava etmişler ve mahkeme de bu paraların iadesine karar vermiştir. Musa Paşa'nın kardeşi ve mütesellimi olan Mehmed Ağa'nın, paraların iade edildiğini bildirmesine dair hüccet.

Sayfa No: 70 Belge No: 209

Ankara Buryacı Mahallesinde bulunan Teke Ahmed Mescidi imamı ve Teke Ahmed Mescidi vakfının mütevellisi olan el-Hâc Ahmed Halife bin Ataullah, Üstad Halil bin Hacı Abdünnebi, Himmet bin Veli ve Çalabverdi bin Ali'yi vakfa ait yeri kullanmalarına rağmen vakfa ödemeleri gereken parayı ödemedikleri gerekçesiyle dava etmiştir. El-Hâc Ahmed Halife'nin kullanılan yerlerin vakfa ait olduğunu ispatlamıştır. Üstad Halil bin Hacı Abdünnebi, Himmet bin Veli ve Çalabverdi bin Ali'nin ödeme yapmasına dair ilam.

Sayfa No: 71 Belge No: 210

Ankara'da yaşayan Hüseyin'in vefat etmesi üzerine sahip olduğu bahçe annesi Ayni Hatun'a ve kardeşleri Müderris Ahmet Efendi, Mehmed Efendi, Yakup, Yusuf ve Fahri'ye miras olarak kalmıştır. Daha sonra Mehmed Sıdkı, bu bahçenin Hüseyin'le ve vârisleriyle bir ilgisi yoktur, Yusuf ve Ayni bu bahçeyi Mehmed Ağa'dan kendileri

için aldılar ve daha sonra Yusuf aslen Ayni ise Yusuf'u vekil göstererek vekâleten bana sattılar ben bu bahçeyi Yusuf ve Ayni'den satın aldım artık benim bahçemdir diyerek mahkemeye başvurmuştur. Ayni'nin Yusuf'u vekil tayin etmesine ait hüccette şahit olarak yazılanların şahitliklerini inkâr etmeleri ve bahçenin Hüseyin'e ait olup vârislerine miras olarak kaldığı şahitlerle ispat edilmiştir. Bahçeni vârislere bırakıldığına dair ilam.

Sayfa No: 71 Belge No: 211

Aşhur Mahallesinde yaşarken ölen Abraham veledi İskender'in çocukları Semun, Agaspat ve Marin'e, amcaları Mikel veledi İskender'in vasi tayin edildiğine dair hüccet.

Sayfa No: 72 Belge No: 212

Ankara Kebekçi Mahallesinde yaşayan Temam binti Arslan'ın, bağıını Bedros veledi Mirat'a 13 esedî guruşa sattığına dair hüccet.

Sayfa No: 72 Belge No: 213

Ankara'da yaşarken vefat eden Hüseyin bin El-hâc Mustafa'nın mirası erkek kardeşleri Mehmed Efendi, Ahmed Efendi, Yusuf Çelebi'ye, kız kardeşi Fahri Hatun'a ve annesi Ayni Hatun'a kalmıştır. Yusuf Çelebi ve Ayni Hatun miras olarak kalan mallar arasında bulunan bahçeyi diğer vârislerin haberi olmadan Ankara Keçekli Mahallesinde yaşayan Mehmed Sufi'ye satmıştır. Diğer vârislerin bu bahçe hepimize miras kaldı tüm vârislerin ortak malıdır diyerek mahkemeye başvurması üzerine de satış geçersiz sayılmıştır. Mahkeme bahçenin vârislere iadesine karar vermiştir ancak Mehmed Sufi'nin ben bahçeye bina yapıp ağaç diktim demesi üzerine taraflar arasında tekrar anlaşmazlık ortaya çıkmıştır. Arabulucuların da devreye girmesiyle vârisler ağaçların ve binanın bedeli olarak Mehmed Sufi'ye 10.000 akçe vermeyi kabul etmiştir. Paranın Mehmed Sufi'ye verildiğine ardından da Mehmed Sufi'nin bahçeyi vârislere devrettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 72 Belge No: 214

Ankara'da yaşarken vefat eden Hüseyin bin El-hâc Mustafa'nın mirası erkek kardeşleri Mehmed Efendi, Ahmed Efendi, Yusuf Çelebi'ye, kız kardeşi Fahri Hatun'a ve annesi Ayni Hatun'a kalmıştır. Miras olarak kalan mallar arasında bulunan bir bahçe diğer vârislerin haberi olmadan Yusuf Çelebi ve Ayni Hatun tarafından Mehmed Sıdkı'ya satılsa da diğer vârislerin itirazı sonucu görülen mahkemelerde bu satışın geçersiz olup bahçenin vârislere devredilmesi kararlaştırılmıştır. Mehmed Sıdkı'nın bahçeyi devretmemesi üzerine vârisler şikâyetçi olmuş, Mehmed Sıdkı bahçeyi devretmesi gerektiğini inkâr etmiştir. Vârislerin şahitler getirerek daha önce görülen mahkemeyi ve mahkeme kararı olarak Mehmed Sıdkı'nın bahçeyi devretmesi gerektiğini ispat etmiştir. Mehmed Sıdkı'nın bahçeyi devretmesine dair ilam.

Sayfa No: 73 Belge No: 215

Ankara Elvan köyünde yaşayan Himmet bin Hızır, oğlu Ali'ye ahlak dışı harekette bulunduğu gerekçesiyle Ahmed bin Elvan isimli çocuğu dava etmiştir. Ahmed bu durumu reddetmiş Himmet de durumu ispat etmek için şahit bulamamış ancak olayın yaşandığına yemin etmiştir. Himmet'in konuyla ilgili tekrar dava açmasının menedilmesine dair ilam.

Sayfa No: 73 Belge No: 216

Ankara Kazur Ali Mahallesinde yaşayan Ayişe Hatun ibneti Mehmed'in, evini Yusuf Bey bin Abdullah'a ve onun eşine hibe ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 73 Belge No: 217

Ankara'da yaşarken vefat eden Hızır Ağa bin Süleyman Çavuş'un mirası, annesi Bula Hatun ibnete Hasan Çelebi'ye, kardeşleri Asiye ve Müyesser ile amcasının oğlu Ali Çelebi bin Mustafa'ya kalmıştır. Daha sonra Ali Çelebi mirastan payını alamadığı gerekçesiyle Müyesser Hatun'u dava etmiş ve Müyesser Hatun da şahitlerle beraber Ali Çelebi'ye isabet eden payın teslim edildiğini ispat etmiştir. Ali Çelebi'nin tekrar dava açması menedilmesine dair ilam.

Sayfa No: 74 Belge No: 218

Zile perâkendesı reayasından vergi toplamakla görevli Ahmed Ağa, Hızır Bey bin Bal'yı Zile reayasından olup ödemesi gereken vergiyi ödemediği gerekçesiyle şikâyet etmiştir. Hızır Bey'in, Karaca Hasan köyü reayası olup ve vergilerini köyün nâzırı Mehmed Ağa'ya verdiğini söylemesi ve defter-i hakanide Hızır Bey ve babasının Karaca Hasan köyü reayasından olduğunun yazması üzerine Ahmed Ağa'nın vergi istemesinin menedilmesine dair ilam.

Sayfa No: 74 Belge No: 219

Zile perâkendesı reayasından vergi toplamakla görevli Ahmed Ağa, Halil bin Abdurzek'ı Zile reayasından olup ödemesi gereken vergiyi ödemediği gerekçesiyle şikâyet etmiştir. Halil Bey, Dağyenicesi reayası olup ve vergilerini köyün sipahisine ödediğini söylemiş ve şahitlerle Dağyenicesi köyünde yaşadığını ispat ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 74 Belge No: 220

Ankara Dibek Mahallesinde yaşayan Maydörös veledi Hacemir'in, evini 360 esedî guruşa Bogos ile oğlu Serkiz'e sattığına dair hüccet.

Sayfa No: 75 Belge No: 221

Güherçile bedeli toplamakla görevli Arslan Ağa, Teke Ahmed Mahallesinde yaşayan Ömer bin Mükrem'in hâric-i ez defter reâyasından olduğunu iddia ederek güherçile

vergisini ödemediği gerekçesiyle mahkemeye şikâyet etmiştir. Ömer ise kırk yıl önce bu mahalleye taşındığını söylemiş, şahitlerle avârız mahallesinde oturduğunu ispat etmiş ve ödemesi gereken vergileri bugüne kadar eksiksiz ödeyerek şimdikiye kadar güherçile vergisi ödemediğini bildirmiştir. Bunun yanında avarız mahallesinde yaşayanlardan hâric-i ez defter reâyasından alınan vergilerin alınmayacağına dair aldığı fetvayı da mahkemeye sunmuştur. Ömer'den güherçile vergisinin alınmamasına dair ilam.

Sayfa No: 75 Belge No: 222

Ankara Çakırlı Mahallesinde yaşarken fâili meçhûl olarak öldürülen Agit binti Arton'un diyet bedeli olan 10.000 dirhemini, mahalleli tarafından vârislere ödendiğine dair ilam.

Sayfa No: 76 Belge No: 223

Yunus Bey bin Yusuf, kendisine amcasının oğlu Muharrem Çavuş'tan miras kalan malları teslim etmediği gerekçesiyle Muharrem Çavuş'un merhum oğlu Süleyman Çavuş'un kızı Müyesser Hatun'u dava etmiştir. Müyesser Hatun'un malları teslim ettiğini şahitlerle ispat etmesi üzerine davanın Müyesser Hatun lehine sonuçlandığına dair hüccet.

Sayfa No: 76 Belge No: 224

Ankara'da yasakçılık görevinde bulunan Serdar Mehmed Ağa, Mirat ve Yorgi'yi, şehir dışından gelerek işledikleri yünleri Atpazarı ve Tahtalkala'da satmalarına rağmen buraya getirdikleri her yün başına ödemeleri gereken ikişer akçe ile fırın başına verilen on iki akçeyi ödemedikleri gerekçesiyle dava etmiştir. Mirat ve Yorgi cevaben, getirilen yünler için sadece Atpazarı'nda iki akçe ödendiğini, diğer ödemelerin kanuna aykırı olduğunu söylemiş ve bunu şahitlerle ispat etmiştir. Serdar Mehmed Ağa'nın kanunda yeri olmayan vergileri almamasına dair ilam.

Sayfa No: 77 Belge No: 225

Hasat mevsiminin bilirkişiler tarafından tayin edildiğine dair hüccet.

Sayfa No: 77 Belge No: 226

İmaret Mahallesinde yaşayan Ayişe binti Ahmed'in, evini 2200 akçeye Çalabverdi'ye sattığına dair hüccet.

Sayfa No: 77 Belge No: 227

Ankara Yenice Mahallesinde yaşayan İbrahim bin Mehmed'in, evini 85 esedî gurusu Mustafa ve Ahmed ibni Mehmed kardeşlere sattığına dair hüccet.

Sayfa No: 78 Belge No: 228

Ankara Hacı Ashab Mahallesiinde yaşayan Osman Efendi mahkemeye gelerek, Murad Ağa'nın kendi adamlarından Salih'i hançer ile sağ böğründen ve sol omzundan yaraladığını söylemiştir. Olayı keşfe giden Mevlana Mahmud Efendi, Salih'in söylenilen şekilde yaralandığını görmüştür. Salih'in kendisini Murad Ağa'nın hançerle yaraladığını Mahmud Efendi'ye söylemesine dair hüccet.

Sayfa No: 78 Belge No: 229

Abdi Efendi'nin, Timurcu Ömer bin Mükremin'den alacağı olan 4000 akçenin tamamını teslim aldığına dair hüccet.

Sayfa No: 78 Belge No: 230

Haymana hassı voyvodası Mustafa Ağa, Haymana reayası olduğu gerekçesiyle Yusuf bin Hasan'dan vergi talep etmiştir. Yusuf'un, Bağçe Mahallesiinde yaşadığını ve avâız hanesine kayıtlı olduğunu şahitlerle ispat etmesine dair hüccet.

Sayfa No: 78 Belge No: 231

Ankara Kattanin mahallesiinde yaşayan Hüseyin Çelebi bin Edhem'in, Emine Hatun ibnete Mehmed Çavuş'a vasi olarak tayin edildiğine dair hüccet.

Sayfa No: 79 Belge No: 232

Ankara Hacı Seydi Mahallesiinde yaşayan el-Hac Mahmud bin Ahmed Halife'nin, evi ile 500 esedî gurusunu oğlu Ahmed'e hibe ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 79 Belge No: 233

Yeniçeri taifesinden olan ve İmad Ağa tarafından yaralanan Salih Beşe vârisi olmadan vefat etmiş ve üzerinden çıkan 29 kızıl altın Yeniçeri beytûlmâline verilmek üzere Ankara Yeniçeri serdari Mehmed Beşe'ye teslim edildiğine dair hüccet.

Sayfa No: 79 Belge No: 234

Çakırlar Mahallesiinde sakin iken ölen Bedros veledi Avanis'in oğulları Avanis ve Abraham ile kızları Anna ve Şoşana için babanneleri Bula binti Mişer'in vasi tayin edildiğine dair hüccet.

Sayfa No:79 Belge No: 235

Ankara'da yaşarken ölen Haçatur veledi Frebşer'in Yeniçeri taifesinden Sefer Beşe bin Ahmed'e 3000 esedî gurusu borcu olduğu ve bu borcun Haçatur'un karısı Nazlı binti Aleksandra tarafından ödenmesi gerektiğine karar verilmiştir. Nazlı'nın bu kararı inkârı üzerine yeniden mahkeme görülmüş ve Sefer Beşe'nin bir önceki mahkeme

kararını sunması ve şahitlerle ispatı üzerine bir kez daha Nazlı'nın borcu ödemesine dair ilam.

Sayfa No: 80 Belge No: 236

es-Seyyid Mehmed Çelebi mahkemeye gelerek Ankara Hacı Arab Mahallesinde yaşayan es-Seyyid Ahmed Çelebi'nin kimliği belirsiz kişiler tarafından şişlenerek yaralandığını söylemiştir. Durumun araştırılması için gönderilen Mevlana Mahmud Efendi'nin, Seyyid Ahmed'in evine giderek yaralı olarak evde yattığını tespit ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 80 Belge No: 237

Ölen Haçatur'un eşi Nazlı binti Aleksandra, eşinin Sefer Beşe'den borç aldığını karşılığında halı ve dört vukiyye gümüş ev eşyası rehin verdiğini bildirerek bunların kaydedilmesini talep etmiştir. Sefer Beşe borç karşılığında sekiz para halı aldığını kabul edip gümüş eşya almadığını söylemiştir. Nazlı'nın gümüş eşyalar için delil bulamayıp Sefer Beşe'nin ise gümüş eşya almadığına yemin etmesine dair hüccet.

Sayfa No: 81 Belge No: 238

Ankara Hacı Doğan Mahallesinde yaşayan Terviş veledi Açı'nın, evini, evinin altında bulunan dört dergâhı, bir iş yerini ve bağımlı oğlu Menas'a hibe ettiğine dair hüccet.

Sayfa No: 81 Belge No: 239

Ankara el-Hac Arab Mahallesinde yaşayan Canbula'nın, evini Yusuf ve Mehmed'e 10.000 akçeye sattığına dair hüccet.

Sayfa No: 82 Belge No: 240

Ankara Hallac Mahmud Mahallesinde yaşayan Kirkor, daha önce el-Hac Mahmud'dan satın aldığı kendisine teslim etmedikleri için el-Hac Mahmud'un vârislerini dava etmiştir. Vârislerin evin satıldığını inkâr etmesi üzerine Kirkor evi satın aldığını şahitlerle ispat etmiştir. Evin Kirkor'a teslim edilmesine dair ilam.

Sayfa No: 82 Belge No: 241

Ankara Bac kazasında yaşayan Alimşah adlı müderris, Mehmed'in kızı Hüma ile evlenmek istediğini ancak Hüma'nın kardeşleri ve annesinin buna engel olduğuna dair arzuhal göndermiştir. Bu durumun üzerine padişah tarafından kadıya olayın araştırılarak evliliğe engel olanların durdurulmasına dair ferman.

Sayfa No: 83 Belge No: 242

(Hüma) adlı hatun arzuhal göndererek kendisiyle evlenmek isteyen Alimşah'ın cüz-zam hastası olduğunu ve onunla evlenmek istemeyip konuyla ilgili Şeyhülislamın fetvası olduğunu bildirmiştir. Olayın araştırılarak fetvaya uygun karar verilmesine dair ferman.

Sayfa No: 83 Belge No: 243

Zeytun ve Kartus köylerinin perâkende reayasından vergi toplama görevi Koca Bey'e verilmiştir. Hariçten müdahalenin engellenmesi ve Koca Bey'in de kontrol edilip fazla vergi toplamasının önüne geçilmesine dair gönderilen mektup.

Sayfa No: 84 Belge No: 244 ZEYL

Zeytun ve Kartus zimmîlerinin vergilerini toplama görevinde bulunan Koca Bey bin İbrahim'in, bu görev için Abdullah Çelebi'yi vekil tayin ettiğine dair mektup.

Sayfa No: 84 Belge No: 245

İstanbul'dan Van'a ulak olarak gönderilen Mehmed Çavuş bin Ali Çavuş'a yardımcı olunması için yol üzerindeki kadılara gönderilen ferman.

Sayfa No: 84 Belge No: 246

Kalburcu Şeyh oğlu Hacı Vehhab'a Ankara damgası mukataasının toplanılması görevinin verildiğine dair ferman.

Sayfa No: 85 Belge No: 247

Ankara'da bulunan 30.000 akçelik haslarının Mirahor Mustafa Paşa'ya has tayin olunduğuna dair ferman.

Sayfa No: 85 Belge No: 248

İstanbul'dan Maraş'a ulak olarak gönderilen Hızır ve Hasan'a yardımcı olunması için yol üzerindeki kadılara gönderilen ferman.

Sayfa No: 85 Belge No: 249

Ankara'da (...) Bey vakfında şeyh olan Muslu'nun görevden alınarak yerine Mevlana Hasan'ın getirilmesine dair berat.

Sayfa No: 85 Belge No: 250

Görev tayini ile ilgili berat.

Sayfa No: 86 Belge No: 251

Ankara yaşayan Halil, yine Ankara yaşayan Mustafa'ya yüz sekiz gurus değerinde üç adet at satmış ancak parasını alamamıştır. Bu durum üzerine Halil, İstanbul'a arzuhal göndermiş ve padişahın Ankara kadısına olayın araştırılması ve davanın gereği gibi görülmesine dair gönderdiği ferman.

Sayfa No: 86 Belge No: 252

Hasan adlı sipahi, İstanbul'a arzuhal göndererek Çavuş adlı kişinin kendisini evine davet ederek orada darp edip yüzünü ve gözünü yaraladığını bildirmiştir. Bu du-

rum üzerine padişahın Ankara kadısına olayın araştırılması ve davanın gereği gibi görülmesine dair gönderdiği ferman.

Sayfa No: 87 Belge No: 253

Ankara'da yaşayan Ahmed, elli seneden beri aynı köyde yaşamasına ve tüm vergilerini eksiksiz ödemesine rağmen sipahinin, seni önceki köyüne gönderirim diyerek tehdit ettiğini arzuhal göndererek şikâyet etmiştir. Bu durum üzerine padişahın, Ankara kadısına olayı araştırmasını ve sipahinin köylüye zulmetmesine mâni olunmasına dair gönderdiği ferman.

Sayfa No: 87 Belge No: 254

1058 senesi güherçile vergisini tahsil eden Arslan, bazı sancaklarda vergi mükelleflerinin "Biz vergimizi kendi sipahimize öduyoruz." diyerek güherçile vergisini ödemediklerini arzuhal padişaha bildirmiştir. Padişahın Ankara kadısına raiyet ve avârız hanesinden olmayanlardan (haric-i ez defter) güherçile vergisinin alınmasını emrettiğine dair ferman.

Sayfa No: 87 Belge No: 255

Şeyh Ahmed oğlu Ramazan tersane-i amireye gelerek Ankara sancağında mutasarrıf olduğu timarının beratı gereğince eksik olduğunu bildirmiştir. Bunun üzerine Murtazaabad nahiyesinde daha önce Receb'e verilmiş olan ancak Receb ilgilenmediği 6198 akçelik timar Receb'in elinden alınarak Ramazan'a verildiğine dair berat.

Sayfa No: 88 Belge No: 256

Vezir İbrahim Paşa, Yedikule'de hapsedilmiş olup bugüne kadar kanunsuz olarak kimin akçesini ve eşyasını almış ise hak sahiplerinin İstanbul'a gelerek haklarını almaları için bölge kadılarına gönderilen ferman.

Sayfa No: 88 Belge No: 257

Eksik belge

Sayfa No: 88 Belge No: 258

İstanbul'dan Maraş'a gönderilen ulak hangi kazaya varırsa orada kendisine yardımcı olunmasına dair yol üzerindeki kadılara gönderilen ferman.

Sayfa No: 88 Belge No: 259

Seyyid Necmeddin Vakfına müteveli olan Seyyid Hüseyin bin Sinan'ı zorla görevinden azleden Emrullah'a engel olunması ve Seyyid Hüseyin'e görevinin iade edilmesine dair berat.

Sayfa No: 89 Belge No: 260

Mahmud Çavuş, babasına beratla verilmiş olan ve babasından da kendisine kalan Ankara sancağında, Kasaba nahiyesinde bulunan mezra yerlerine, Yusuf'un, "Benim timar yerlerimdir." diyerek el koyması üzerine şikâyette bulunmuştur. Padişahın Yusuf'a engel olunmasına dair gönderdiği ferman.

Sayfa No: 89 Belge No: 261

Ekinci Mahallesinde yaşayan el-Hac Ahmed ve eşleri Gülendâ ve Emir hâtunlar arzuhal göndererek Hacı İsmail adlı yeniçerinin kendilerinden 1000 akçelik nalça alıp parasını ödemediğini bildirmişlerdir. Görülen davada Hacı İsmail'in ödeme yapması kararlaştırılıp konuyla ilgili tekrar dava açması yasaklanmıştır. Ancak Hacı İsmail davanın yeniden görülmesi hususunda kadıları sürekli rahatsız ederek davayı üç kez daha gördürtmüş ve sonuç değişmemiştir. Hacı İsmail'in hâlâ vazgeçmemesi üzerine el-Hac Ahmed ve eşleri yeniden arzuhal göndererek Hacı İsmail'in kendilerini rahatsız etmesinin menedilmesini istemiştir. Padişahın, mahkeme kayıtlarını incelenmesini ve eğer Hacı İsmail davadan menedilmiş ise tekrar mahkemeye gelirse davanın görülmemesine dair gönderdiği ferman.

Sayfa No: 90 Belge No: 262

Yakub Abdal zaviyesi nazırı olan Mevlana Mehmed'in azlini gerektiren bir hâl yok iken Mahmud gelerek bu görevi kanunsuz bir şekilde ele geçirmiştir. Nazırlık görevinin tekrar Mevlana Mehmed'e verildiğine dair berat.

Sayfa No: 90 Belge No: 263

Soru: Amr Zeyd'i öldürdükten sonra firar ederse Zeyd'in vârislerine mahalleli tarafından diyet ödenir mi?

Cevap: Ödenmez. (Fetva)

Sayfa No: 90 Belge No: 264

Debbağhanede yaşayan bazı kimseler arzuhal göndererek; debbağhane yakınlarında bir değirmende ölü birinin bulunup katilin belli olmadığını ancak maktulün yakınlarının kanunsuz bir şekilde kendilerinden diyet talep ettiklerini söylemişler ve ek olarak kendilerinden diyet talep edilemeyeceğine dair Şeyhülislamdan fetva aldıklarını ve fetva gereği davanın görülerek kendilerinden diyet talep edilmesinin menedilmesini istemişlerdir. Davanın görülmesi ve fetvaya uygun şekilde amel edilmesine dair ferman.

Sayfa No: 90 Belge No: 265

Topakhan Mahallesinde yaşayan (...) adlı yeniçeri ölü bulunup durumun araştırılması için Salih Ağa görevlendirilmiştir. Salih Ağa'ya yardımcı olunması, gerekli

kişilerin mahkemeye getirilerek yargılanması ve gereği şekilde amel edilmesine dair Anadolu defterdarının gönderdiği buyruldu.

Sayfa No: 91 Belge No: 266

266 numaralı belgenin dijital ortama aktarımından kaynaklı olarak okunamaz hâlde olması, anlamlı bir özet çıkarılamamasına sebep olmuştur.

Sayfa No: 91 Belge No: 267

Kara Haydaroğlu adlı eşkıya Ankara'da bulunan Borulcu ve Balıkapumcu köylerinde yaşayanların iki yüz gurusu ve çok sayıda mallarını gasp etmiştir. Eşkıyanın yakalanarak gasp ettiği eşyaların gönderilmesi için Haymana voyvodasının görevlendirildiğine dair buyruldu.

Sayfa No: 91 Belge No: 268

Şemine ve Ankara subaşılığının İbrahim Ağa'ya tevcih olunduğuna dair mürasele.

Sayfa No: 91 Belge No: 269

Mustafa Çavuş, kendisine beratla verilen ve Akkavak'ta bulunan zeamete hariçten kimseler müdahale ettiği için şikâyetle bulunmuştur. Mustafa Çavuş'un zeametine müdahalede bulunulmamasına dair **gönderilen** ferman.

Sayfa No: 91 Belge No: 270

Kangırı ve Kastamonu sancaklarında dağılık olarak yaşayan Ermenilerden vergi toplama görevi Salih'e verilmiştir. Salih'in vergileri nasıl toplayacağı ve vergi toplanmasında hariçten müdahalede bulunanların engellenmesine dair bölge kadılarına gönderilen ferman.

Sayfa No: 92 Belge No: 271

Hüseyinoğlu Katib Mustafa, Ankara ve Kangırı sancaklarında 6206 akçelik timara mutasarrıf olup kendisine 6000 akçe daha timar tevcih edilmiştir. Tevcih edilen timarın, İlgazi köyünde, vefat eden kâtip şakirtlerinden Şakir Mehmed'in mahlûl timari olduğuna dair berat.

Sayfa No: 92 Belge No: 272

Silik belge

Sayfa No: 93 Belge No: 273

Ankara, Kirmir Kenisası, Konya, Akşehir, Karahisar, Seferihisar, Kalecik ve İstanos bölgelerinde yetkili Ermeni papazı olan Menas isimli rahibin beratı yenilenmiştir. Ayrıca o bölgedeki Ermenilerin eskiden olduğu gibi ibadetlerine devam etmesi, miras taksiminin eskisi gibi yapılması, vergilerin eskiden olduğu gibi toplanmaya devam edilmesi ve hariçten kimsenin müdahale ettirilmemesine dair ferman.

Sayfa No: 94 Belge No: 274

Ermeni papazı olan Menas, kendisine verilen berat-ı şerif gereğince amel etmek isterken kendisine ehl-i örf zümresinden bazı kimselerin engel olduğunu arzuhalle bildirmiştir. Berat-ı şerife riayet edilip hariçten kimsenin müdahale ettirilmemesine dair ferman.

Sayfa No: 95 Belge No: 275

Hamza arzuhal sunup Hüdavendigâr, Karesi, Biga, Teke, Hamid, Alaiye, Karahisar-ı sahib, Kütahiyeye, Aydın, Saruhan, Menteşe, Ankara, Sultanönü sancaklarının 1058 bedel-i mütekaidin mukataası talep etmiş ve kimden ne kadar vergi alınacağını ayrıca bildirmiştir. Kendisine bu isteği doğrultusunda verilen berat.

Sayfa No: 95 Belge No: 276

Ankara sancağı iltizamının Hamza Ağa'ya verilmesi ve konuyla ilgili berat-ı şerif geldiği zaman gereğince amel olunup başka kimselerin müdahale etmesinin engellenmesine dair mektup.

Sayfa No: 96 Belge No: 277

Mimarbaşı Hasan mektup göndererek Ankara sancağındaki mimar Mustafa'nın işinde ehil olmayıp yerine Hâbil'in getirilmesini arz etmiştir. Bu durum üzerine Hâbil'in, Ankara sancağına mimarbaşı olarak tayin edildiğine dair berat.

Sayfa No: 96 Belge No: 278

Muharrem adlı yeniçeri arzuhal göndererek, babasından kendisine kalan ve 50-60 seneden beri ekip biçerek vergisini ödediği topraklara bir sipahinin gelerek el koyduğunu arz etmiştir. Kadının olayı araştırması, eğer 10 yıldan beri topraklar Muharrem tarafından tasarruf ediliyorsa hariçten kimsenin müdahalesinin yasaklanması ve Muharrem'in Şeyhülislamdan aldığı fetvayı da göz önünde bulundurarak davayı görmesine dair ferman.

Sayfa No: 96 Belge No: 279

Ankara mirlivası, Cemâziyelevvel ayının başından sonuna kadar şehir subaşı görevine Hüseyin Ağa ve Sinan Ağa'nın getirildiğini, gereği gibi davranılarak dışarıdan müdahale edilmemesi gerektiğine dair mektup.

Sayfa No: 97 Belge No: 280

İstanbul'dan Maraş beylerbeyi Gazioğlu'na gönderilen Hızır ve Hasanoğlu'na yardımcı olunup ihtiyaçlarının görülmesine dair yol üzerindeki kadılara gönderilen ferman.

Sayfa No: 97 Belge No: 281

Anadolu'da Tamga, Cendere ve Semsariye bölgesinin 1057 yılına ait mukataalarını toplama görevini alan Piri, 1058 yılı için de aynı göreve talip olmuş ve kendisine bu görev verilmiştir. Piri'nin 1057 ve 1058 yılları için hazineye, iki yük doksan dört bin sekiz yüz akçe teslim ettiğine dair berat.

Sayfa No: 98 Belge No: 282

Varuz Ali adlı eşkıyanın ortadan kaldırılması için Sivas mutassarıfı İbşir Mustafa Paşa'nın görevlendirildiği ve bu vazife için Sivas, Anadolu, Karaman ve Maraş vilayetlerinde bulunan askerlerin İbşir Mustafa Paşa'nın yanına gitmelerine dair ferman.

Sayfa No: 98 Belge No: 283

Ankara'dan iki yüz tüfenk-endaz hazırlanmasına dair mürasele.

Sayfa No: 99 Belge No: 284

Ankara bedel-i mütekaidin mukataası, Karesi ve Teke sancakları muhassılı olan Hamza tarafından Arslan'a verilmiş, Arslan da arzuhal sunarak kendisinde olan berat gereğince vergi toplama izni istemiştir. İznin verildiği ve vergilerin nasıl toplanacağına dair gönderilen ferman.

Sayfa No: 99 Belge No: 285

Beylerbeyi tarafından gönderilen kişiye otuz vukiyye barut ve altmış vukiyye kurşun teslim edilerek kale mustahfızlarıyla beraber geri gönderilmesine dair mektub ve gelen kişiden yirmi yedi vukiyye barut alınarak iki vukiyye kurşun teslim olunduğuna dair zeyl.

Sayfa No: 99 Belge No: 286

Dergâh-ı mualla kapıcılarından Ömer ve Mustafa'ya at teslim edilmesine dair ferman.

Sayfa No: 99 Belge No: 287

Dergâh-ı mualla adamlarına birer ulak teslim edilmesine dair ferman.

Sayfa No: 100 Belge No: 288

Girit'te bulunan yeniçeri ve kapukullarının mevacibleri için Ankara'da avarız vergisinin toplatılması, vergilerin hangi şekilde toplanacağı ve halka zulmedilmemesine dair gönderilen ferman.

Sayfa No: 101 Belge No: 289

Asker ihracına memur olan Vezir İbrahim Paşa'nın zulmettiği reayanın, İstanbul'a gelerek paşadan haklarını almalarına, bu iş için kapucubaşı Mahmud'un görevlendirildiğine ve bu haberin reayaya duyurulmasına dair ilgili kadırlara gönderilen ferman.

Sayfa No: 101 Belge No: 290

Padişaha ait olan havas köylerde yaşayan reayadan cürm-ü cinâyet ve bâd-ı hevâ vergilerinin alınmayacağına dair gönderilen ferman.

Sayfa No: 101 Belge No: 291

Ankara sancağına mutasarrıf olan Ali'nin adamlarıyla beraber Boğazhisar'a giderek, oranın muhafazası için görevlendirilen Ahmed Paşa'ya tabi olmalarına dair ferman.

Sayfa No: 102 Belge No: 292

Ferman gereği Boğazhisar'a gidecek olan Ali Paşa, ihtiyacı olan sadeyağı toplatmak için kadıya adam göndererek gereğinin yapılmasını istediğine dair mektup.

Sayfa No: 102 Belge No: 293

Mevlana Şeyh Mehmed'in, yirmi akçe ile Ankara mukataası mahsulünü toplayıp gereği gibi tasarruf etmesine dair verilen berat. Zeyl kısmında gereği gibi amel olduğuna dair cevab.

Sayfa No: 102 Belge No: 294

Ankara'da; Ortaköy, Karaağaç, Evlalağaç, Göктаş mezraası, Bozçalı ve Sincan köylerinin vergilerini toplama hakkının es-Seyyid Ömer Ağa'ya 40 bin akçe karşılığı verildiğine dair tezkire.

Sayfa No: 102 Belge No: 295

Akmedrese Vakfına ait Kalalı Hamamı, günlüğü 20 akçeden Mehmed Beşe'ye üç sene müddetle kiralandığına ve Mehmed Beşe'nin 50 aylık ücret olan 30.500 akçeyi peşin olarak verdiği dair tezkire.

Sayfa No: 103 Belge No: 296

Ferş köyünde yaşayan Yusuf Fakih, Davud, el-Hâc Ali, Ertuğrul, Mehmed, Habil ve Enbiya arzual göndererek kendilerinin Haymana hassı reayasından olup avarız vergisini ödemeleri gerekmediği hâlde köy ahalisinin "Avârız vergisini bizimle ödeyin." diyerek kendilerini rahatsız ettiklerini bildirmişlerdir. Olayın araştırılarak mağduriyetlerin giderilmesine dair ferman.

Sayfa No: 103 Belge No: 297

İstanbul'dan Engüzür'e önemli ve acil bir iş için gönderilen ulağa yardımcı olunmasına dair yol üzerindeki kadılara gönderilen ferman.

Sayfa No: 103 Belge No: 298

Bin elli sekiz senesi bedel-i nüzül vergilerinin acil olarak toplanarak İstanbul'a gönderilmesi gerektiği daha önce emredilmişken hâlâ vergilerin gönderilmemesi do-

layısıyla vergilerin acele toplatılıp İstanbul'a gönderilmesine dair gönderilen ikinci ferman.

Sayfa No: 104 Belge No: 299

Ankara kadısı Ahmed'in arzı üzerine, vefat eden Süleyman'ın yerine oğlu Hüseyin'in günlük iki akçe ve yıllık bir İstabulî müdd buğday ile bevab olarak atanmasına dair berat.

Sayfa No: 104 Belge No: 300

Sipahilerden Ali'nin arzuhal sunarak Ankara sancağındaki yıllık 40.000 akçe karşılığında kiralanana ancak talip olmadığı için 1055 senesinden beri kimseye verilmeyen bazı vergileri toplamaya talip olmuştur. Bu görevin Ali'ye, 1058 yılından itibaren üç yıllığına kiralandığına dair verilen berat.

Sayfa No: 104 Belge No: 301

Mukaddem Mahallesi sakinlerinden Mustafa ve İsmail arzuhal göndererek, eskiden beri avâız vergilerini verdiklerini ödedikleri halde bir sipahinin gelerek tekaüd adı altında kendilerinden başka bir vergi daha talep ettiğini bildirmişlerdir. Bu durum üzerine gönderilen fermanla sipahinin engellenmesi emredilmiştir. Ferman gereği davanın görülüp sipahinin vergi istemesi menedildiği hâlde, sipahi elimde hüccet var diyerek tekaüd adında vergi istemeye devam etmiştir. Durumun engellenmesi için gönderilen ikinci ferman.

Sayfa No: 105 Belge No: 302

Kayseri kazası ahalisinden Hacı Osman arzuhal göndererek, Ankara müftüsü Mevlâna Şerhi Mehmed'in kendilerinden, hâne tahrîri esnâsında fazla akçe aldığını bildirmiş ve yapılan soruşturma neticesinde durumun doğruluğu ortaya çıkmıştır. Reayadan alınan fazla paraların geri iade edilmesine dair ferman.

Sayfa No: 105 Belge No: 303

Yabanabad kazasına bağlı Ölük ve Şayir köyleri ahalileri arzuhal göndererek, voyvoda ve sancakbeyinin kendilerinden yem, yemek, koyun, kuzu, tavuk, arpa, saman, bal, yağ, uzun otluk ve diğer zahirelerin, kaftan ücreti, nal ücreti, koşak göcekve hizmetkar akçesi adı altında ödemeleri gerekmeyen vergileri alarak zulmettiklerini bildirmişlerdir. Olayın araştırılarak reayadan haksız vergi alınmasının engellenmesine dair ferman.

Sayfa No: 106 Belge No: 304

Cezret ve Samariye mukataası emini olan Pirizâde, arzuhal göndererek bazı kişilerin evlerinde tiftik ipliğinden kuşak yaptıklarını ve bu kuşakları vergi ödememek için

gizli bir şekilde sattıklarını bildirmiştir. Durumun araştırılarak vergi vermemek için gizli yapılan satışların yasaklanması ve engellenmesine ferman.

Sayfa No: 106 Belge No: 305

Ankara'da Rüstem Paşa vakfından Hengel Hanının ferraşı olan İlyas'ın, işini oğlu Ali Çelebi'ye feragat ettiğine dair berat.

Sayfa No: 106 Belge No: 306

Şab yükünden altışar akçe alınacağına dair şehir kethüdasına gönderilen mektup.

Sayfa No: 107 Belge No: 307

Konargöçer tâifesinden Pertek cemaatinden Mehmed, arzuhal göndererek yine konargöçer tâifesinden ve Gündüslü cemaatinden olan Satılmış, Bayram, Hacı Ebubekir'in kendisine gelerek beylerbeyi ile olan işlerini çözmesini istemişler ve Mehmed'in tüm masraflarını ödeyeceklerine dair hüccetle kefil olmuşlardır. Mehmed bu iş için kendi malından altı at, bir tay ve yüz elli riyal gurusu harcamış ve bunları hüccet gereğince talep edince karşı taraf hiçbir şey ödememiştir. Olayın araştırılarak davanın görülmesi ve haksızlığın giderilmesine dair ferman.

Sayfa No: 107 Belge No: 308

Konargöçer tâifesinden Pertek cemaatinden Mehmed, arzuhal göndererek yine konargöçer tâifesinden ve Gündüslü cemaatinden olan Satılmış, Bayram, Hacı Ebubekir'in kendisine gelerek beylerbeyi ile olan işlerini çözmesini istemişler ve Mehmed'in tüm masraflarını ödeyeceklerine dair hüccetle kefil olmuşlardır. Mehmed bu iş için kendi malından altı at, bir tay ve yüz elli riyal gurusu harcamış ve bunları hüccet gereğince talep edince karşı taraf hiçbir şey ödememiştir. Mehmed'in durumu şahitlerle ispat etmesi üzerine karşı tarafın ödeme yapmasına dair ilam.

Sayfa No: 108 Belge No: 309

Şeyhler köyünde Hasan'ın, kendi kızını vurup öldürmesi Anadolu divanına bildirilmiş ve konunun teftişi için Mehmed Ağa'a görevlendirilmiştir. Mehmed Ağa'ya yardımcı olunması ve teftişin sonucuna göre davayı görmesine dair buyruldu.

Sayfa No: 108 Belge No: 310

(...) köyünden Dede-balı, Süleyman, Himmet ve Allahverdi adlı kişiler arzuhal gönderip kendilerinin köy ahalisi olup ödemeleri gereken vergileri eksiksiz ödedikleri hâlde tekaüd zabıtlarının "Siz Haymana reayasısınız." diyerek tekaüd vergisi talep ettiklerini bildirmişleridir. Olayın araştırılarak haksız vergi alınmasının engellenmesine dair ferman.

Sayfa No: 109 Belge No: 311

Ankara'da Hasbey Medresesinde müderris olan Mevlana Mehmed, arzuhal göndererek vakıf mütevellisi olan Beyzâde Mehmed'in görevini vermede geciktirdiğini bildirmiştir. Olayın araştırılarak müderrise hakkının verilmesine dair ferman.

Sayfa No: 109 Belge No: 312

On sekizinci cemaatten Yusuf Beşe'nin çukadar tayin olunduğuna dair gönderilen mektup.

Sayfa No: 109 Belge No: 313

Önemli ve acil bir iş için İstanbul'dan Haleb'e giden Hassa bostancılarbaşı hasekilerinden Hasan'a ve yanındaki ulağa yardımcı olunması ve kendilerine at verilmesine dair yol üzerindeki kadıllara gönderilen ferman.

Sayfa No: 110 Belge No: 314

Ankara ve Gerede Ermeni kiliselerinin rahibi olan Tevril'in görevinden feragat etmesi, onun yerine Minas adlı rahibin görevlendirilmesi ve dışarıdan müdahale olunmamasına dair berat.

Sayfa No: 111 Belge No: 315

Yeni rahipliğe atanan Minas'ın İstanbul'a gelip arzuhal sunarak berat-ı hümayun gereğince Ankara, Konya, Akşehir, Karahisar ve Seferihisar kazalarında yetkili kişi kendisi olmasına rağmen dışarıdan kişiler gelerek görevini yapmasına engel olduğunu ve hakkı olan vergileri toplamasına da engel olduğunu bildirmiştir. Olayın araştırılarak Minas'a verilen berat-ı hümayun gereğince davranılmasını ve dışarıdan müdahalenin engellenmesine dair ferman.

Sayfa No: 112 Belge No: 316

Ankara'da Ahi Yeşil Vakfının tevliyeti, vakfın şartı gereği vâkıfın soyundan olan Seyyid Mehmed'e verilmiştir. Dışarıdan kimsenin müdahale etmemesine dair gönderilen ferman.

Sayfa No: 112 Belge No: 317

Ankara sancağında bulunan askerî zümrenin kassamlık görevinin Gazze kadısı Mevlânâ Ahmed Efendi'ye verildiğine dair buyruldu.

Sayfa No: 112 Belge No: 318

Mevlâna Seyyid Mehmed'in, mütevellilik görevinde herhangi bir kusuru yok iken Mustafa adlı kişinin müdahale ederek görevi kendi üzerine alması üzerine, görevin yeniden Mevlâna Seyyid Mehmed'e verildiğine dair verilen berat.

Sayfa No: 112 Belge No: 319

Ankara'da el-Hac (...) ve Toygaroğlu'nun, Bostancı Hüseyin'in oğlunu yaralaya-
rak öldürmeleri üzerine olayın araştırılması için gönderilen Mesud Ağa'ya yardımcı
olunması ve araştırma sonucuna göre davanın görülmesine dair kadiya gönderilen
buyruldu.

Sayfa No: 113 Belge No: 320

Haymana-ı Kebir ve Sagır'ın 1058 senesi hububat mahsulü vergilerini toplama gö-
revinin Yusuf Ağa'ya verildiğine dair mektup.

Sayfa No: 113 Belge No: 321

Ankara'da Cendere tamgası mukataası mahsulünün toplayan İbrahim Gürcü'nün
vefat etmesi üzerine görevin Piri'nin arzı gereğince diğer İbrahim'e verildiğine dair
berat.

Sayfa No: 113 Belge No: 322

4. Mehmed'in cülûs-u hümayunundan dolayı tüm ülkede bulunan cami ve mes-
citlerde 4. Mehmed adına hutbe okutulması, kalelerden top atılması ve şenlikler yapıl-
masına dair gönderilen ferman.

Sayfa No: 114 Belge No: 323

Sultan Mehmed Han'ın cülusu münasebetiyle hutbe okutulup kalelerden toplar atıl-
masına ve şenlikler yapılmasına dair Ankara'da bulunan kadılara gönderilen mektup.

Sayfa No: 114 Belge No: 324

Yakub Abdal zaviyesinde zaviyedarlık görevinde bulunan Mevlâna Mahmud'un
beratının cülus nedeniyle yenilendiğine dair tecdid-i berat.

Sayfa No: 114 Belge No: 325

Ankara subaşılığı görevine (...) Ağa'nın getirildiği, eskiden olduğu gibi bazı ver-
gileri toplamakla görevlendirildiği ve hariçten müdahale edilmemesine dair mektup.

Sayfa No: 114 Belge No: 326

Ankara'da Doğan Beyoğlu Mehmed Bey imaretinde şeyh olan Muslu'nun herhan-
gi bir kusuru yok iken hariçten kişilerin gelerek görevini elinden alması üzerine Mus-
lu'ya yeniden şeyhlik görevinin verildiğine dair berat.

Sayfa No: 115 Belge No: 327

Rumeli Beylerbeyi Vezir Hasan Paşa, arzuhal sunarak Çukurcak hassınının Rumeli
Beylerbeyi olması dolayısıyla kendi hakkı olan 1058 senesi aşar vergisinin gereksiz

yere zapt olunduğunu bildirmesi üzerine, durumun araştırılarak durumun düzeltilmesine dair ferman.

Sayfa No: 115 Belge No: 328

Çukurcak hassının eskiden beri Rumeli Beylerbeyine ait olmasına rağmen, 1058 senesinde gereksiz müdahalede bulunularak gelirlerin Rumeli Beylerleyi Hasan Paşa'ya gönderilmemesi üzerine durumun önüne geçilmesi için gönderilen buyru oldu.

Sayfa No: 115 Belge No: 329

Bac-ı hamr vergisinin toplanmasına Muslu Ağa'nın tayin olduğuna dair gönderilen mektup.

Sayfa No: 116 Belge No: 330

Cülus nedeniyle Ankara kalesindeki neferlerin beratlarının yenilenmesi için kalede bulunan neferlerin eski beratlarının güvenilir bir kişi ile Anadolu divanına gönderilmesi için kale dizdarına gönderilen mektup.

Sayfa No: 116 Belge No: 331

Ankara'dan 1057 senesi donanma seferine memur olan ancak sefere katılmayan zeamet ve timar sahiplerinden timar bedellerinin alınmasına dair gönderilen ferman.

Sayfa No: 117 Belge No: 332

Girit seferi için bölgede bulunan tüm yeniçeri, cebeci ve topçuların görevlendirildiği, onları toplamak için Hüseyin ve Yeniçeri çavuşlarından Ahmed'in bölgeye gönderildiği ve geride kimsenin kalmaması dair gönderilen ferman.

Sayfa No: 117 Belge No: 333

Girit seferi serdarı Hüseyin Paşa'nın yardım talebi üzerine bölgede bulunan tüm zeamet ve timar erbabının silahlanarak Girit seferine katılmalarına ve eğer bu emre uymazlarsa idam edileceklerine dair gönderilen ferman.

Sayfa No: 118 Belge No: 334

Girit seferi için bölgede bulunun bütün askerlerin görevlendirildiğine, acil bir şekilde silahlanarak Girit'e gitmelerine ve bu askerlerin emre karşı gelerek gitmemeleri hâlinde evlerinin önünde idam edilmelerine dair gönderilen ferman.

Sayfa No: 119 Belge No: 335

Anadolu Beylerbeyi Mehmed'in, Kara Haydaroğlu adlı eşkıyanın ortadan kaldırılması için görevlendirildiğine dair gönderilen ferman.

Sayfa No: 119 Belge No: 336

Ankara sancağında, Çubuk nahiyesinde, Şahviran köyünden 5500 akçelik timara mutasarrıf Ahmed'in timarına dışarıdan müdahalede bulunulmamasına dair gönderilen ferman.

Sayfa No: 119 Belge No: 337

Yeğen Bey Camiinde hatib ve hâfız olan Mehmed'in yaşlanmasından dolayı görevini oğlu İbrahim'e devrettiğine dair berat.

Sayfa No: 120 Belge No: 338

Maraş eyaletinde bulunan Halil Paşa Vakfının vakıf köyü olan Kamus köyüne ait vergileri toplamaya yetkili olan Hızır Ağa'nın, bu iş için Osman Ağa'yı görevlendirdiğini bildirmesine dair mektup.

Sayfa No: 120 Belge No: 339

Haymana-ı Kebir ve Sagir ahalisinin vergilerini toplaması için Mehmed Ağa'nın mütesellim olarak görevlendirildiğine dair mektup.

Sayfa No: 121 Belge No: 340

Haymana-ı Kebir ve Küçük voyvodalıklarının eskiden olduğu gibi Devlü Mustafa Ağa'ya verildiğine ve dışarıdan müdahale olunmamasına dair mektup.

Sayfa No: 121 Belge No: 341

Yakub Abdal zaviyesi zaviyedarı olan Mevlana Mahmud'un azlini gerektiren bir durum yok iken Abdi adlı kişinin görevi haksız yere üstüne alması üzerine, zaviyedarlık görevinin yeniden Mevlana Mahmud'a verildiğine dair berat.

Sayfa No: 121 Belge No: 342

Anadolu Beylerbeyi Mehmed'in hâlâ eşkıyalık yapan Kara Haydaroğlu'nun ortadan kaldırılmak için görevlendirildiğine ve bu görev için Anadolu ile Karaman eyaletlerinde bulunan sancakbeylerine ve tüm askeri unsurlara komutan tayin edildiğine dair ferman.

Sayfa No: 122 Belge No: 343

Eşkîyalık yapan Kara Haydaroğlu'nun ortadan kaldırılması için Anadolu Beylerbeyi Mehmed'in serasker tayin edildiğine ve bölgede bulunan askerlerin hazırlanarak seraskerin yanına gitmelerine ve gitmezlerse cezalandırılmalarına dair ferman.

Sayfa No: 123 Belge No: 344

Debbağhane Mahallesinde Ahi Evran Tekkesinde tekye-nişin olan Seyyid Mustafa'nın azlini gerektiren bir durum olmadığı hâlde Hacı Osman adlı kişinin görevi

haksız yere üstüne alması üzerine, tekye-nişin görevinin yeniden Seyyid Mustafa'ya verilip dışarıdan müdahale olunmamasına dair berat.

Sayfa No: 123 Belge No: 345

Trabzon Beylerbeyi Musa'ya Ankara sancağının arpalık olarak verildiğine dair berat.

Sayfa No: 123 Belge No: 346

Ankara subaşılığı ve şemhane görevine Oruc Ağa'nın tayin olunduğuna dair mektup.

Sayfa No: 124 Belge No: 347

Ankara kalesi dizdarının Anadolu eyaletinde bulunan kalelerde yoklama alarak kaleleri terk eden mustahfızları İstanbul'a bildirmesine ve beratlarının yenilenmesi için mustahfızların beratlarının Anadolu divanına gönderilmesine dair mektup.

Sayfa No: 124 Belge No: 348

İsa Bey Fenârî'nin Ankara'da bulunan Tabacak, Gökçe ve Kapaklı vakıf köylerinin mahsülünü toplama görevinin Ali Beşe'ye 17.000 akçe karşılığında verildiğine dair berat.

Sayfa No: 124 Belge No: 349

Debbağhane Mahallesine Necmeddin Ahmed'in inşa ettiği camide hatib olan Hasan Halife'nin yaşlanması üzerine görevin es-Seyyid Himmet Halife'ye verilmesine dair berat.

Sayfa No: 124 Belge No: 350

Anadolu perakende defterine bağlı zimmî reyanın cizyelerini toplamağa Ahmed'in tayin olunduğuna ve toplanacak vergi miktarına dair gönderilen ferman.

Sayfa No: 125 Belge No: 351

Sipahi kethüdası Sarı Hüseyin, Selanikli Bika Mahmud ve eski Mardin voyvodası Diyarbakırlı Kürd Emir Hasan isyan ederek firar etmişlerdir... (Belge eksik)

Sayfa No: 125 Belge No: 352

Susuz hassına ait cürm-ü cinayet ve bâd-ı hevâ vergileri toplama görevinin Kenan Ağa'ya verildiğine dair mektup.

Sayfa No: 125 Belge No: 353

Susuz hassına ait cürm-ü cinayet ve bâd-ı hevâ vergileri toplama görevine sahip olan Kenan Ağa'nın bu görev için İbrahim Bey'i vekil tayin ettiğine dair mektup.

Sayfa No: 125 Belge No: 354

Kalecik Depedelen Mahallesinde perakende Anadolu cizyesini toplama görevinin Mehmed'e verildiğine dair temessük.

Sayfa No: 126 Belge No: 355

Bozdacaban, Rum-ı Kuds, Canba, Canbudak mukataasının Kara Hüseyin'e verildiğine dair berat.

Sayfa No: 126 Belge No: 356

Göstermiş olduğu yararlılıklardan dolayı Mehmed'e 11376 akçelik timar tevcih edildiğine dair berat.

3. H.1053-1059 (M.1643-1659) Tarihli 36 Numaralı Ankara Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Belgelerin Belge Türleri ve Tarihleri

Belge No	Belge Türü	Tarih
1.	Hüccet	Selh-i Cemâziye'l-evvel 1058
2.	Hüccet	Evâ'il-i Cemâziye'l-âhir 1058
3.	Hüccet	Yazılmamış
4.	Hüccet	3 Cemâziye'l-âhir
5.	Hüccet	Evâ'il-i Cemâziye'l-âhir 1058
6.	Hüccet	Cemâziye'l-âhir 1058
7.	Hüccet	10 Cemâziye'l-âhir 1058
8.	Hüccet	Yazılmamış
9.	Fetva	Yazılmamış
10.	Hüccet	23 Cemâziye'l-âhir 1058
11.	Hüccet	23 Cemâziye'l-âhir 1058
12.	İlam	Selh-i Cemâziye'l-âhir 1058
13.	Hüccet	Selh-i Cemâziye'l-âhir 1058
14.	Hüccet	Selh-i Cemâziye'l-âhir 1058
15.	Hüccet	Yazılmamış
16.	Berat	Gurre-i Şaban 1058
17.	Hüccet	3 Şaban 1058
18.	Hüccet	5 Şaban 1058
19.	İlam	3 Şaban 1058
20.	Hüccet	5 Şaban 1058
21.	İlam	5 Şaban 1058
22.	Hüccet	6 Şaban 1058
23.	Hüccet	Şaban 1058
24.	Hüccet	7 Şaban 1058
25.	Hüccet	7 Şaban 1058
26.	Hüccet	7 Şaban 1058
27.	Hüccet	Şaban 1058

28.	İlam	7 Şaban 1058
29.	İlam	3 Şaban 1058
30.	Hüccet	3 Şaban 1058
31.	Hüccet	Evâsıt-ı Şaban 1058
32.	Hüccet	14 Şaban 1058
33.	İlam	13 Şaban 1058
34.	Hüccet	13 Şaban 1058
35.	Hüccet	14 Şaban 1058
36.	Hüccet	16 Şaban 1058
37.	Hüccet	15 Şaban 1058
38.	Hüccet	16 Şaban 1058
39.	Hüccet	16 Şaban 1058
40.	Hüccet	19 Şaban 1058
41.	Hüccet	19 Şaban 1058
42.	Hüccet	Selh-i Şaban 1058
43.	Hüccet	9 Ramazan 1058
44.	Hüccet	10 Ramazan 1058
45.	Hüccet	13 Ramazan 1058
46.	Hüccet	13 Ramazan 1058
47.	Hüccet	16 Ramazan 1058
48.	Hüccet	Selh-i Ramazan 1058
49.	İlam	6 Şevval 1058
50.	İlam	17 Ramazan 1058
51.	İlam	23 Ramazan 1058
52.	Hüccet	16 Ramazan 1058
53.	Hüccet	16 Ramazan 1058
54.	Hüccet	Ramazan 1058
55.	Hüccet	16 Ramazan 1058
56.	İlam	Gurre-i Şevval
57.	Hüccet	2 Şevval 1058
58.	Hüccet	18 Şevval 1058
59.	Hüccet	18 Şevval 1058
60.	Hüccet	17 Ramazan 1058
61.	İlam	22 Şevval 1058
62.	Hüccet	24 Şevval 1058
63.	Hüccet	25 Şevval 1058
64.	Hüccet	26 Şevval 1058
65.	Hüccet	24 Şevval 1058

66.	Hüccet	Gurre-i Zilkade
67.	İlam	6 Zilkade 1058
68.	Hüccet	6 Zilkade 1058
69.	İlam	22 Şevval 1058
70.	Hüccet	12 Zilkade 1058
71.	Hüccet	16 Zilkade 1058
72.	Hüccet	20 Zilkade 1058
73.	Hüccet	23 Zilkade 1058
74.	Hüccet	20 Zilkade 1058
75.	Hüccet	2 Zilkade 1058
76.	İlam	1 Zilhicce 1058
77.	Hüccet	18 Zilkade 1058
78.	İlam	2 Zilkade 1058
79.	Hüccet	6 Zilkade 1058
80.	Hüccet	4 Zilhicce 1058
81.	İlam	3 Zilhicce 1058
82.	Hüccet	5 Zilhicce 1058
83.	Hüccet	6 Zilhicce 1058
84.	İlam	7 Zilhicce 1058
85.	Hüccet	14 Zilhicce 1058
86.	Hüccet	24 Zilhicce 1058
87.	Hüccet	27 Zilhicce 1058
88.	Hüccet	26 Zilhicce 1058
89.	Hüccet	Selh-i Zilhicce 1058
90.	Hüccet	2 Zilkade 1058
91.	Hüccet	Gurre-i Muharrem 1059
92.	Hüccet	5 Muharrem 1059
93.	Hüccet	4 Muharrem 1059
94.	Hüccet	5 Muharrem 1059
95.	İlam	3 Muharrem 1059
96.	Hüccet	16 Muharrem 1059
97.	Sonu eksik belge	Sonu eksik belge
98.	Hüccet	25 Safer 1059
99.	Hüccet	28 Safer 1059
100.	Hüccet	3 Rebiülevvel 1059
101.	İlam	Safer 1057
102.	İlam	28 Safer 1059
103.	Hüccet	6 Rebiülevvel 1059

104.	Hüccet	6 Rebiülevvel 1059
105.	Hüccet	2 Rebiülevvel 1059
106.	İlam	7 Rebiülevvel 1059
107.	İlam	7 Rebiülevvel 1059
108.	İlam	6 Rebiülevvel 1059
109.	Hüccet	7 Rebiülevvel 1059
110.	Hüccet	10 Rebiülevvel 1059
111.	Hüccet	Sonu eksik belge
112.	Hüccet	11 Rebiülevvel 1059
113.	Hüccet	15 Rebiülevvel 1059
114.	Hüccet	12 Rebiülevvel 1059
115.	Hüccet	13 Rebiülevvel 1059
116.	Hüccet	12 Rebiülevvel 1059
117.	Hüccet	16 Rebiülevvel 1059
118.	Hüccet	13 Rebiülevvel 1059
119.	Hüccet	16 Rebiülevvel 1059
120.	İlam	20 Rebiülevvel 1059
121.	İlam	20 Rebiülevvel 1059
122.	İlam	20 Rebiülevvel 1059
123.	Hüccet	22 Rebiülevvel 1059
124.	Hüccet	Selh-i Rebiülevvel 1059
125.	İlam	Selh-i Rebiülevvel 1059
126.	İlam	27 Rebiülevvel 1059
127.	Hüccet	23 Rebiülevvel 1059
128.	İlam	22 Rebiülevvel 1059
129.	İlam	Selh-i Rebiülevvel 1059
130.	Hüccet	Selh-i Rebiülevvel 1059
131.	Hüccet	Rebiülahir 1059
132.	İlam	12 Rebiülahir 1059
133.	Hüccet	Muharrem
134.	Hüccet	13 Rebiülahir 1059
135.	Hüccet	14 Rebiülahir 1059
136.	Hüccet	14 Rebiülahir 1059
137.	İlam	15 Rebiülahir 1059
138.	İlam	11 Rebiülevvel 1059
139.	İlam	15 Rebiülahir 1059
140.	Hüccet	18 Rebiülahir 1059
141.	Hüccet	15 Rebiülahir 1059

142.	Hüccet	20 Rebiülahir 1059
143.	Hüccet	22 Rebiülahir 1059
144.	Hüccet	22 Rebiülahir 1059
145.	Hüccet	22 Rebiülahir 1059
146.	Hüccet	6 Rebiülahir 1059
147.	Hüccet	24 Rebiülahir 1059
148.	İlam	20 Rebiülahir 1059
149.	Hüccet	24 Rebiülahir 1059
150.	İlam	26 Rebiülahir 1059
151.	Hüccet	Selh-i Rebiülahir 1059
152.	Hüccet	Gurre-i Rebiülevvel 1059
153.	Hüccet	Gurre-i Cemaziyelevvel 1059
154.	Hüccet	Gurre-i Cemaziyelevvel 1059
155.	Hüccet	4 Cemaziyelevvel 1059
156.	Hüccet	4 Cemaziyelevvel 1059
157.	Hüccet	4 Cemaziyelevvel 1059
158.	Hüccet	6 Cemaziyelevvel 1059
159.	Hüccet	5 Cemaziyelevvel 1059
160.	Hüccet	6 Cemaziyelevvel 1059
161.	Hüccet	12 Cemaziyelevvel 1059
162.	İlam	5 Cemaziyelevvel 1059
163.	Hüccet	7 Cemaziyelevvel 1059
164.	İlam	7 Cemaziyelevvel 1059
165.	Hüccet	9 Cemaziyelevvel 1059
166.	İlam	5 Cemaziyelevvel 1059
167.	İlam	5 Cemaziyelevvel 1059
168.	Hüccet	12 Cemaziyelevvel 1059
169.	Hüccet	12 Cemaziyelevvel 1059
170.	Hüccet	12 Cemaziyelevvel 1059
171.	Hüccet	12 Cemaziyelevvel 1059
172.	Hüccet	13 Cemaziyelevvel 1059
173.	Hüccet	10 Cemaziyelevvel 1059
174.	İlam	15 Cemaziyelevvel 1059
175.	Hüccet	6 Cemaziyelevvel 1059
176.	İlam	17 Cemaziyelevvel 1059
177.	Hüccet	15 Cemaziyelevvel 1059
178.	İlam	13 Cemaziyelevvel 1059
179.	Hüccet	10 Cemaziyelevvel 1059

180.	Hüccet	12 Cemaziyelevvel 1059
181.	Hüccet	10 Cemaziyelevvel 1059
182.	Hüccet	15 Cemaziyelevvel 1059
183.	Hüccet	12 Cemaziyelevvel 1059
184.	Hüccet	23 Cemaziyelevvel 1059
185.	Hüccet	18 Cemaziyelevvel 1059
186.	Hüccet	23 Cemaziyelevvel 1059
187.	Hüccet	23 Cemaziyelevvel 1059
188.	Hüccet	10 Cemaziyelevvel 1059
189.	Hüccet	16 Cemaziyelevvel 1059
190.	Hüccet	12 Cemaziyelevvel 1059
191.	Hüccet	25 Cemaziyelevvel 1059
192.	Hüccet	25 Cemaziyelevvel 1059
193.	İlam	26 Cemaziyelevvel 1059
194.	Hüccet	22 Cemaziyelevvel 1059
195.	Hüccet	23 Cemaziyelevvel 1059
196.	Hüccet	25 Cemaziyelevvel 1059
197.	İlam	Selh-i Cemaziyelevvel 1059
198.	Hüccet	Selh-i Cemaziyelevvel 1059
199.	İlam	28 Cemaziyelevvel 1059
200.	Hüccet	13 Cemaziyelahir 1059
201.	Buyruldu	26 Cemaziyelahir 1059
202.	İlam	29 Cemaziyelahir 1059
203.	İlam	Selh-i Cemaziyelahir 1059
204.	İlam	23 Safer 1059
205.	Hüccet	25 Safer 1059
206.	İlam	26 Safer 1059
207.	Hüccet	26 (Safer) 1059
208.	İlam	15 Safer 1059
209.	Hüccet	2 Safer 1059
210.	Hüccet	22 Cemaziyelevvel 1059
211.	Hüccet	15 Şevval 1052
212.	Hüccet	25 Cemaziyelevvel 1059
213.	Hüccet	Gurre-i Cemaziyelahir 1059
214.	Hüccet	Gurre-i Cemaziyelahir 1059
215.	İlam	Selh-i Cemaziyelahir 1059
216.	İlam	2 Cemaziyelahir 1059
217.	Hüccet	23 Cemaziyelevvel 1059

218.	İlam	21 Cemaziyelevvel 1059
219.	İlam	4 Cemaziyelahir 1059
220.	Hüccet	28 Cemaziyelevvel 1059
221.	Hüccet	2 Cemaziyelahir 1059
222.	İlam	2 Cemaziyelahir 1059
223.	Hüccet	5 Cemaziyelevvel 1059
224.	İlam	1 Cemaziyelevvel 1059
225.	İlam	7 Cemaziyelahir 1059
226.	Hüccet	17 Cemaziyelevvel 1059
227.	Hüccet	9 Cemaziyelahir 1059
228.	Hüccet	Yazılmamış
229.	Hüccet	5 Cemaziyelahir 1059
230.	Hüccet	15 Cemaziyelahir 1059
231.	Hüccet	Yazılmamış
232.	Hüccet	16 Cemaziyelahir 1059
233.	Hüccet	17 Cemaziyelahir 1059
234.	Hüccet	13 Cemaziyelahir 1059
235.	Hüccet	2 Cemaziyelahir 1059
236.	İlam	23 Cemaziyelahir 1059
237.	Hüccet	14 Cemaziyelahir 1059
238.	Hüccet	16 Cemaziyelahir 1059
239.	Hüccet	5 Rebiülevvel 1057
240.	Hüccet	16 Cemaziyelahir 1057
241.	İlam	5 Cemaziyelahir 1057
242.	Ferman	Evahir-i Ramazan 1057
243.	Ferman	Evâhir-i Zilhicce 1057
244.	Mürâsale /Tezkire	Gurre-i Safer 1057/19 Rebiülevvel 1058
245.	Ferman	Evâlil-i Rebiülahir 1058
246.	Ferman	20 Safer 1058
247.	Ferman	23 Muharrem 1058
248.	Ferman	Evail-i Rebiülahir 1058
249.	Berat	Evahir-i Şevval 1057
250.	Silik belge	Silik belge
251.	Ferman	Evahir-i Rebiülevvel 1058
252.	Ferman	Evahir-i Rebiülevvel 1058
253.	Ferman	Evail-i Safer 1058
254.	Ferman	14 Zilkade 1057

255.	Berat	Evail-i Rebiülahir 1058
256.	Ferman	18 Cemaziyelevvel 1058
257.	Ferman	Eksik belge
258.	Ferman	Evasıt-ı Cemaziyelevvel 1058
259.	Berat	Evahir-i Rebiülahir 1058
260.	Ferman	Gurre-i Receb 1059
261.	Ferman	Cemaziyelahir 1058
262.	Berat	5 Rebiülevvel 1058
263.	Fetva	Yazılmamış
264.	Ferman	Evahir-i Cemaziyelevvel 1058
265.	Buyruldu	Evail-i Recep 1058
266.	Silik belge	Silik belge
267.	Buyruldu	Evail-i Zilkade 1058
268.	Mürâsele	Yazılmamış
269.	Ferman	Evahir-i Şevval 1058
270.	Ferman	6 Şevval 1058
271.	Berat	Yazılmamış
272.	Silik belge	Silik belge
273.	Berat	15 Muharrem 1059
274.	Ferman	Yazılmamış
275.	Berat	Yazılmamış
276.	Mektub	Yazılmamış
277.	Berat	Evail-i Rebiülevvel 1058
278.	Ferman	Safer 1058
279.	Mektub	Yazılmamış
280.	Ferman	Evail-i Rebiülahir 1058
281.	Berat	Zilkade 1058
282.	Ferman	15 Rebiülevvel 1058
283.	Mürasele	18 Rebiülevvel 1058
284.	Ferman	4 Zilkade 1058
285.	Mektub	Rebiülevvel
286.	Ferman	19 Rebiülevvel 1058
287.	Ferman	15 Rebiülevvel 1058
288.	Ferman	9 Safer 1058
289.	Ferman	Evasıt-ı Cemaziyelevvel 1058
290.	Ferman	Muharrem 1058
291.	Ferman	Cemaziyelevvel 1058
292.	Mektub	7 Cemaziyelevvel 1058

293.	Berat	7 Cemaziyelevvel 1058
294.	Mektub	Evahir-i Rebiülahir 1058
295.	Tezkire	Evahir-i Rebiülahir 1058
296.	Ferman	Evahir-i Safer 1054
297.	Ferman	6 Cemaziyelevvel 1058
298.	Ferman	6 Cemaziyelahir 1058
299.	Berat	5 Rebiülahir 1058
300.	Berat	23 Cemaziyelevvel 1058
301.	Ferman	Şevval 1058
302.	Ferman	Evâil-i Cemaziyelevvel 1058
303.	Ferman	Evâsıt-ı Muharrem 1050
304.	Ferman	5 Zilhicce 1058
305.	Berat	Evâhir-i Zilhicce 1057
306.	Mektub	Cemaziyelevvel 1058
307.	Ferman	Cemaziyelevvel 1058
308.	İlam	Evâhir-i Cemaziyelevvel 1058
309.	Buyruldu	Evâil-i Receb 1058
310.	Ferman	Evâil-i Şaban 1058
311.	Ferman	Evâil-i Zilkade 1055
312.	Mektub	28 Rebiülahir 1058
313.	Ferman	Rebiülahir 1058
314.	Berat	10 Cemaziyelevvel 1058
315.	Ferman	10 Cemaziyelevvel 1058
316.	Ferman	Evâhir-i Rebiülhir 1058
317.	Buyruldu	10 Receb 1058
318.	Berat	Evâil-i Muharrem 1058
319.	Buyruldu	Evâsıt-ı Receb 1058
320.	Mektub	Şaban 1058
321.	Berat	3 Receb 1057
322.	Ferman	Evâhir-i Receb 1058
323.	Mektub	Evâil-i Şaban 1058
324.	Berat	Evâhir-i Receb 1058
325.	Mektub	Evahir-i Cemaziyelevvel 1058
326.	Berat	Evâhir-i Cemaziyelevvel 1058
327.	Ferman	Evâil-i Şaban 1058
328.	Buyruldu	Yazılmamış
329.	Mektub	Yazılmamış
330.	Mektub	Yazılmamış

331.	Ferman	4 Şaban 1058
332.	Ferman	Evâsıt-ı Şaban 1058
333.	Ferman	Evâsıt-ı Şaban 1058
334.	Ferman	Evâsıt-ı Şaban 1058
335.	Ferman	Evâhir-i Şaban 1058
336.	Ferman	Evâsıt-ı Şaban 1058
337.	Berat	Evâil-i Muharrem 1057
338.	Mektub	Gurre-i Ramazan 1058
339.	Mektub	Gurre-i Ramazan 1058
340.	Mektub	Evâil -i Ramazan 1058
341.	Berat	Evâil-i Ramazan 1058
342.	Ferman	Evâil-i Ramazan 1058
343.	Ferman	Evâil-i Ramazan 1058
344.	Berat	Evâhir-i Şaban 1057
345.	Berat	Evâhir-i Ramazan 1058
346.	Mektub	Evahir-i Ramazan 1058
347.	Mektub	Evâhir-i Ramazan 1058
348.	Berat	Gurre-i Muharrem 1058
349.	Berat	Evâil-i Rebiülahir 1058
350.	Ferman	7 Ramazan 1058
351.	Sonu eksik belge	Sonu eksik belge
352.	Mektub	Evâsıt-ı Şevval 1058
353.	Mektub	Gurre-i Zilkade
354.	Temessük	Gurre-i Zilkade
355.	Berat	4 Cemaziyelevvel 1058
356.	Berat	Yazılmamış

4. Belgelerin Konuları

Belge Konusu	Belge No:	Belge Adedi
Alım-Satım-Kira işleri ile ilgili davalar.	13-14-15-20-24-25-30-36-40-41-43-46-58-59-62-63-70-73-83-87-88-90-117-119-123-127-130-134-135-136-142-151-154-155-156-159-160-161-163-169-170-175-184-185-188-204-212-220-226-227-239-295	52
Hibe işlemleri ile ilgili davalar.	26-31-32-35-37-38-80-103-110-152-189-216-232-238	14
Miras işlemleri ile ilgili davalar.	7-12-17-22-23-39-47-54-60-69-72-74-75-82-94-115-124-129-136-137-146-148-165-177-183-186-187-217-223	29
Nafaka tayini ile ilgili davalar.	61-76-96-105-207	5

Vasi tayini ile ilgili davalar.	66-158-182-193-211-231-234	7
Boşanma-evlenme ile ilgili davalar.	86-89-118-202	4
Cinayet-hırsızlık-saldırı-yaralama-tecavüz-gasp ile ilgili davalar.	1-11-49-52-55-93-97-99-102-106-107-108-111-113-116-131-141-173-176-215-228-236-252-264-265-309-319	26
Görevlendirme-tayin ile ilgili belgeler.	4-44-57-157-249-250-255-259-262-267-268-270-271-273-274-275-276-277-278-279-281-282-284-291-293-294-299-305-312-314-315-316-317-318-320-321-324-325-326-329-330-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-352-353-354-355-356	62
İnşaat-tamir-yıkım ile ilgili davalar.	65-201	2
Alacak-verecek-borç davası ile ilgili davalar.	2-3-5-6-10-18-19-21-27-28-29-34-42-48-50-51-53-56-67-68-81-84-91-92-95-100-112-114-122-125-139-140-149-150-162-163-166-167-171-174-190-191-194-195-196-198-199-209-210-213-214-222-229-235-237-240-251-256-260-307-308	61
Vergilendirme ile ilgili davalar.	8-101-104-120-121-126-128-132-133-138-192-203-205-206-208-218-219-221-224-230-243-244-246-247-254-269-288-290-296-298-300-301-302-303-304-306-327-328	38
Köle ile ilgili davalar.	45-143-144-145-172-178	6
Diğer davalar-belgeler.	9-33-71-78-153-200-225-241-242-245-248-258-261-263-280-283-285-286-287-289-292-297-313-322-323-331-332-333-334	29

SONUÇ

Tarihi Friglerle başlayan Ankara şehri, coğrafi konumuna ve Kral Yolu üzerinde yer almasına bağlı olarak Anadolu'da bulunan önemli ticari merkezlerden birisi haline gelmiştir. Ancak şehrin ilerleyen yılları içerisinde İslam ordularının akınlarına, Haçlı seferlerine ve veba salgınlarına maruz kalması gelişimini sektete uğratmış ve şehir neredeyse boşaltılmıştır. Osmanlı egemenliği ile şehir hayatı, köklü bir Ahilik geleneğinin oluşması ve tiftik üretimi gibi faktörlerle de ticaret hayatı tekrar canlansa da, şehir Osmanlı yönetimi altında Anadolu eyaletinin bir sancağı olarak varlığını sürdürmüştür. Milli mücadelenin merkezi olmasından dolayı önem kazanan şehir, Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti olmuş ve günümüzde Türkiye'nin en kalabalık şehirlerinden birisi haline gelmiştir.

Bu çalışmada incelenen 36 numaralı Ankara şer'iyye sicili, Sultan İbrahim ve IV. Mehmed dönemlerini içermektedir. Sicilde yer alan belgelerin büyük çoğunluğunu görevlendirmeler, alım-satım işlemleri ve borçlu-alacak davaları oluşturmaktadır. Görevlendirmelerde ve alım-satım işlemlerinde fiyatların belirtilmesi dönemin iktisadi hayatı hakkında aydınlatıcı bilgiler sunmaktadır. Görevlendirmeler kısmı ise Osmanlı idari sistemi hakkında önemli bilgileri içermektedir.

Borçlu-alacak ve miras anlaşmazlık davalarında arabulucuların tayin edilmesi Osmanlı hukuk sistemi hakkında bilgiler vermektedir. Kle azilleri, evlenme, boşanma, vasi tayini mehr ve nafaka işlemleri ile cinayet, gasp, hırsızlık ve yaralama gibi çeşitli olayların sicil içerisinde yer almaktadır. Ayrıca mahkemeye başvuran ve belgelerde ismi geçen kişilere bakıldığı zaman, dönem Ankara'sının çok dinli ve çok uluslu bir yapıda olduğu anlaşılmaktadır. Tüm bu bilgiler Osmanlı sosyal hayatına ışık tutmakta ve bu alanda yapılacak çalışmalar için önemli veriler sağlamaktadır.

Sicil içerisinde vergi türleri ve vergi miktarları hakkında da önemli bilgiler bulunmaktadır. Bunlara ek olarak sefer hazırlıkları, eşkiyalıkla mücadele, padişah değişikliğinin taşraya yansımaları gibi konularla ilgili belgelerin bulunması da bu alanda yapılacak çalışmalar konusunda önemli bir kaynak olacaktır.

Sonuç olarak bakıldığında 36 numaralı Ankara şer'iyye sicili hem Osmanlı Devleti'nin hem de Ankara'nın sosyal, ekonomik, siyasi, iktisadi ve dini yapısı hakkında önemli bilgiler içermekte ve bu alanda yapılacak çalışmalar için önemli bir kaynak değeri taşımaktadır.

Kaynakça

H.1053-1059 (M.1643-1659) Tarihli 36 Numaralı Ankara şer'iyye Sicili.

AKGÜNDÜZ, Ahmet, "şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, C. 1, *Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı*, İstanbul 1988.

AYDIN, Mehmet Akif, "Osmanlı Hukuku Devlet-i Aliyye'nin Temeli", *TDV Yayınları*, İstanbul 2020.

BAYINDIR, Abdülaziz, "İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)" *İslâmi İlimler Araştırma Vakfı*, İstanbul 1986.

ERDEM, Sargon, "İslam ncesi Ankara" *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 3, İstanbul 1991, s. 201-203.

ERDOğAN, Abdülkerim, GÜNEL, Gökçe, KILCI, Ali, "Osmanlı'da Ankara" *Ankara Büyükşehir Belediyesi Yayınları*, Ankara 2008.

EYİCE, Semavi, "Bizans Döneminde Ankara", *Anadolu Araştırmaları*, S. 14 İstanbul 1996, s. 252-257.

ONGAN, Halit, "Ankara'nın 1 Numaralı şer'iyye Sicili", *Türk Tarih Kurumu Basımevi*, Ankara 1958.

ZADIN, Abdülkerim, "İslami Dönem Ankara", *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 3, İstanbul 1991, s. 203-204.

ÖZDEMİR, Rifat, "Osmanlılar Devri Ankara" *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 3, İstanbul 1991, s. 204-209.

TAK, Ekrem, "XVI-XVII. Yüzyıl Üsküdar Şer'iyye Sicilleri Diplomatik Bilimi Bakımından Bir İnceleme", *Türk Tarih Kurumu Yayınları*, Ankara, 2019.

UĞUR, Yunus, "Şer'iyye Sicilleri" *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 39, *Diyanet Vakfı Yayınları*, İstanbul 2010, s. 8-11.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, "Şer'i Mahkeme Sicilleri" *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 5 S. 29, Ankara 1935, s. 365-368.

VARLIK, Mustafa Çetin, "Anadolu Eyaleti" *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 3, İstanbul 1991, s. 143-144.